

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—.
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Največja ovira razorožitve.

Nemčija je v velikih gospodarskih in finančnih težavah. Trgovinska bilanca je od novega leta pasivna. Izvoz pada vedno bolj, uvoz zlasti surovin raste. Posledica je, da je v Nemčiji vedno večje pomanjkanje deviz, s katerimi bi se plačal uvoz in tudi nemški dolgovi v inozemstvu. Kritje za nemško marko izginja kot sneg pod vplivom pomladanskega solnca. V mesecu marcu je to kritje jadno padalo ter znaša v aprilu nekaj nad 6%. Tako je marka stvarno razvrednotena, njen visoki kurs se vzdržuje samo umetno. Spričo tega je predsednik nemške državne banke dr. Schacht glede na zunanje dolgove Nemčije izjavil: »V sedanjih razmerah se mi zdi odložitve plačevanja teh dolgov neizogibna.«

Nemčija je torej na koncu svojih finančnih moči. Kljub temu se oborožuje v rastoči meri od meseca do meseca. Po uradnih izkazih so znašali izdatki za pomorsko oboroževanje leta 1933 198 milijonov mark, za leto 1934 pa je predvidenih 233 milijonov, zvišanje znaša 45 milijonov. Za vojsko je Nemčija izdala 1933. leta 472 milijonov mark, leta 1934 pa namerava izdati 647 milijonov; zvišanje znaša 175 milijonov. Za letalstvo je bilo lani namenjenih 78, za sedanje proračunsko leto pa 210 milijonov, zvišanje znaša 132 milijonov.

Nemčija je torej tekom časa svoje izdatke za oboroževanje potrojila. Proračunsko povišanje nemških kreditov v oboroževalne svrhe znaša nad 350 milijonov mark. Poleg tega je v proračunu določenih še posebej 250 milijonov mark za hitlerjevske napadalne oddelke. Tako znaša dejansko povišanje nemškega vojnega proračuna preko pol milijarde mark, kar predstavlja trikratno prekoračenje dosedanjih vojnih kreditov Nemčije. Nemška država izda za svojo oboroženo silo dejansko nič manj, marveč vprav toliko ko — Francija. Odločilni nemški činitelji so vprav te dni izjavili, da Nemčija ne more plačati zunanjih dolgov. Na drugi strani pa izda dvakrat več za dobavo surovin za svojo oboroževalno industrijo.

Vsa ta značilna dejstva, ki pomenjajo kršitev versajske mirovne pogodbe, je angleška vlada navedla v posebnih spomenici, ki jo je 9. aprila izročila nemški vladi v Berlinu. Ta spomenica je vzbudila veliko pozornost v političnem svetu, zlasti še v Ženevi, kjer se je naslednji dan sestalo pred-

sedstvo razorožitvene konference. S tem je kakor s prstom pokazano na glavnega krivca, ki ovira povoljno rešitev razorožitvenega vprašanja. S tem se je tudi tista mora, ki je ležala nad razorožitveno konferenco ter onemogočala vsak njen uspeh, vsaj nekoliko zmanjšala in olajšala.

Nemčija mora ustaviti vsako nadaljnje oboroževanje ter se mora kakor vse druge države podrediti mednarodni javni kontroli svoje oborožene sile, pri čemer se morajo javnemu nadzorstvu podvreči tudi vse zasebne, napadalne in vojni svrham namenjene organizacije. Dokler ne bo to načelo obveljalo ter se tudi dejansko izvrševalo, ne morejo druge države začeti niti z delno razorožitvijo. Do zob oborožena Nemčija je največja ogroževalka miru: tako je bilo leta 1914, tako in še bolj to velja po svetovni vojni. Oborožena Nemčija ogrožuje var-

nost Francije, Poljske, Čehoslovaške, Rusije in tudi drugih držav, med njimi tudi Italije.

Italijanski fašizem sicer nekoliko podpira politiko Nemčije v vprašanju razorožitve, kakor da bi se za svojo državo ničesar ne bal od Nemčije. V resnici pa se ne čuti nič manj ogroženega kot Francija, kar dokazuje rastoče oboroževanje Italije in njeno stališče v vprašanju varnostnih jamstev, v katerem je popolnoma na strani Francije. Zastopnik Francije na spomladnem zasedanju predsedstva razorožitvene konference v Ženevi je poudaril, da je to vprašanje glavno vprašanje, čigar rešitev zahteva protislovje med nemškim oboroževanjem in težnjami razorožitvene konference. Poljski zastopnik je sicer zagovarjal bistveno zmanjšanje oboroženosti, hkrati pa je tudi poudaril, kako je to težavno radi Nemčije. Spričo takih izjav se je zastopnik Švice g. Motta zahvalil angleški vladi za njen nastop proti nemškemu oboroževalnim zahtevam.

V NAŠI DRŽAVI.

V svrhu varčevanja je sklenil ministrski svet ukrepe glede štedenja z državnimi izdatki. Na podlagi razprav ministrskega sveta je izdal finančni minister uredbo o znižanju draginskih doklad omoženim uradnicam ter samskih uradnikov in uradnic, ki živijo pri starših. Uredbe stopijo v veljavo 1.

»Ogenj.« Tako se imenuje društvo za sežiganje mrličev. Obstoja tudi v naši državi. Njegovi člani so takšni ljudje, ki bi po smrti radi goreli. Tudi v Mariboru je nekaj oseb take vrste. Doslej se še ni izpolnila njihova najsrčnejša želja po krematoriju (sežigališču) v naši državi. Kdor je hotel biti deležen sreče posmrtnih plamenov, se je v to svrhu moral dati po smrti prepeljati v inozemstvo. V Avstriji so mu kot »og-njenemu« pobratimu dali privilegij, da

Klobuke za birmance in botre kupite najcenejše pri klobučarju Franc Berniku v Mariboru, Trg Svobode, med gradom in frančiškansko cerkvijo.

maja. Poslancem in senatorjem se bodo znižale dnevnice za 1500 Din mesečno. Z omenjenimi znižanji bo država prištedila 150 milijonov Din, katere bo uporabila za namestitve novih moči v vseh panogah državne uprave. Predvsem bo gledalo prosvetno ministrstvo na to, da izpopolni nezasedena učiteljska mesta.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Avstrijski narodni svet ali parlament se bo sestal k zasedanju dne 27. aprila, da bo sprejel pooblastilni zakon, s katerim bi vlada uveljavila novo ustavo.

se je mogel dati sežgati za isto ceno, kakor avstrijski člani »Ognja«. Zlom avstrijske socialne demokracije je tudi pogasil plamene avstrijskih krematorijev. Društvo »Ogenj« na Dunaju je oblastveno razpuščeno ter se nahaja v likvidaciji. Oblastvena raziskava je marsikatero značilno zanimivost spravila na dan. Članov, ki so sami socialisti, svobodomisleci in framasoni, je bilo v dunajskem »Ognju« 167.000. Zlasti je bilo med njimi mnogo delavcev, ki so jih socialistični voditelji z agitacijo in ustrahovanjem spravili v organizacijo, katere člani so iz katoliške cerkve izključeni. Socialistični voditelji so to organizacijo izrabljali kot sredstvo, ki naj pred svetom izkaže njihovo protiverno in proticerkveno mogočnost in nadutost. Izrabljali pa so jo tudi finančno. Poročilo socialno-

Za spomladansko zdravljenje

čiščenje krvi in pri slabi prebavi uporabljajte znani **PLANINKA ČAJ BAHOVEC**. Pristen je le, če nosi:

1. zaščitni žig, — 2. ime proizvajalca: **Apoteka M. Bahovec**, Ljubljana, — 3. paket mora biti vezan in plombiran.

Torej za spomladansko zdravljenje samo pravi:

PLANINKA-ČAJ-BAHOVEC iz Ljubljane.

Reg. pod Sp. br. 76
od 5. 11. 1932

demokratske stranke za leto 1932 izkazuje za to društvo 167.000 članov. Ker je vsak član plačeval na mesec vsaj 1 šiling članarine in ker je društvo dobivalo podpore dunajske občine, znaša skupna svota dohodkov okoli 2 milijona šilingov. Po določilu pravil se je od te svote za »sežigalne« namene smelo porabiti samo 40%, kar bi znašalo okrog 800.000 šilingov, dejansko pa se jih je po poročilu porabilo samo 496.000 šilingov. Ostane torej poldrugi milijon šilingov. Isto velja tudi za leto 1933. Za kaj so se te velike svote porabile, se ne da spoznati iz poslovnih knjig »Ognja«, to samo vedo vrhovni socialistični voditelji, ki so znali spraviti pravočasno denar »na varno«. Tako so torej velike svote delavskega denarja, zbranega pod firmo »Ognja«, dejansko »zgorele« = izgubljene so za delavske težnje in koristi.

Duhovne vaje s proslavo sv. Janeza Bosca v stolni in mestni župnijski cerkvi v Mariboru od 19. do 22. aprila 1934. »Tisti, ki mnoge hodijo v pravičnosti, se bodo svetili, kakor zvezde na vse večne čase« (Daniel 12, 3). Ta beseda Svetega Duha se izpolnjuje že tudi na svetovno znanem apostolu mladine po imenu don Bosco, ki je z letošnjim velikonočnim praznikom javno proglašen svetnikom, našim najboljšim priporočnikom pred prestolom milosti božje. Porabimo to lepo priložnost še v tekočem svetem letu našega odrešenja, popravimo še mogoče zamujeno svojo velikonočno dolžnost in opravimo pod zaščito sv. Janeza Bosca dobre duhovne vaje, ki se bodo vršile zlasti za mariborsko mesto od 19. do 22. aprila t. l. v stolni in mestni župnijski cerkvi sv. Janeza Krstnika, čigar ime je dobil dne 16. avgusta 1815. leta rojeni Bosco. V četrtek, petek in soboto, to je 19., 20. in 21. aprila ob 19. uri bo pridiga, po pridigi pa litanije pred Najsvetejšim in blagoslov ob koncu. V nedeljo 22. aprila bo ob pol 6. uri pridiga, sv. maša pred Najsvetejšim, med sv. mašo skupno sv. obhajilo, po sv. maši blagoslov; ob pol 10. uri slavnostna pridiga prevz. g. knezoškofa, pontifikalna sv. maša z zahvalno pesmijo pred Najsvetejšim in blagoslov. Sv. Avguštin nas opominja, da le tisti svetnike prav častijo, ki jih zvesto posnemajo. Pridite torej vsi v duhovno šolo sv. Janeza Bosca, da slišite, kako je on posnemal in tako častil svetnike in svetnice božje, zlasti pa njih Kraljico — pomočnico kristjanov! — V nedeljo dne 22. aprila ob 15. uri v Unionski dvorani proslava, katero priredijo salezijanski gojenci z Rakovnika.

Turnišče. Slovesni dan je bil za nas Jožefovo. Cele trume mož in mladeničev so se ta dan zgrinjale okrog obhajilne mize. Prav posebno slovesno pa je bilo popoldan, ko je bilo sprejetih v tukajšnjo mladeniško Marijino družbo 60 fantov in v dekliško 38 deklet. Že dolgo pred večernicami so nestrpnost čakali ti vsi slovesnega trenutka: sprejema pod zasta-

vo Marijino. Ob dveh se je začel slovesni sprejem v cerkev. Med petjem Marijinih pesmi so stopali novinci oviti v bele trake za svojo zastavo, za njimi pa belo oblečena dekleta z vencami na glavah. Bilo je res lepo in ginljivo gledati to množico postavnih mladeničev in deklet, kako so ponosno stopali pred Marijin oltar. V cerkvi je imel na vse nagovor družbeni voditelj g. Ivan Greif, ki je govoril o sreči Marijinega otroka, nato pa je sledil obred sprejema. Posebno lepo je bilo čuti, ko se je na vprašanje g. voditelja: »Ali res želite biti sprejeti v Marijino družbo?« oglasilo iz nad 90 mladih prs: »Želimo iz celega srca.« Kaj čuda, če je pri tem prizoru vse navzoče ljudstvo bilo do solz ginjeno. Daj ljubi Bog, da bi vsi novosprejeti ostali zvesti svoji obljubi in stanovitni. S tem sprejemom je fantovska Marijina družba zopet zvišala svoje število nad 300 članov, dekliška pa nad 280. Marsikdo bi pri tem rekel: ogromno število. Nam pa to še ni dovolj. Saj smo enoglasno sklenili, da ne bomo mirovali, dokler ne bomo imeli v svojih vrstah zadnjega dečka in zadnje mladenke. Vsem slovenskim fantom in dekletom pa kličemo: »Z nami! Strnimo svoje vrste, vsi v Marijine družbe! Le tam bomo varni, le tam resnično srečni!«

Razkrižje pri Ljutomeru. Prav lepo slovesnost smo imeli dne 8. aprila v naši veliki cerkvi sv. Ivana Nep., ki so jo leta 1928 prevzeli v svojo oskrbo č. g. salezijanci. Ta dan smo na slovesen način proslavili proglašenje za svetnika Janeza Boska. Prvič smo zagledali v glavnem oltarju s svetlobo ozarjen kip don Boskov. Kot pripravo na to smo imeli tridnevno. Pred pozno sv. mašo se je vrstila velikanska procesija z novim kipom sv. Jan. Boska ob obilnem številu sosednih duhovščine, in gg. salezijancev iz sosednega Veržaja ter Murske Sobote. Po tej veličastni procesiji, katere so se udeležili od blizu in daleč častilci Marije Pomočnice kristjanov in sv. Janeza Boska, spremljani od grmenja možnarjev in črenšovske godbe, je bila pridiga, v kateri nam je ravnatelj iz Murske Sobote g. Kelenc z jedrnatimi besedami očrtal svetniško življenje Boskovo in veliki pomen današnje proslave. Po pridigi je bila slovesna sv. maša, pri kateri je domači pevski zbor pod vodstvom g. organista Žurmana proizvajal krasne pesmi. Lepa hvala gre čč. duhovščini, ki je s

svojo udeležbo dvignila proslavo, zlasti še domačemu ravnatelju g. Kastelcu, ki se je jako potrudil za čim dostojnejšo proslavo velikega mladinskega apostola.

ROMARSKI ODBOR KA

priredi letos sledeča romanja:

1. Marijino Celje z izletom na Semmering, dva dni, s prenočiščem v Marijinem Celju. Odhod iz Maribora ob petih zjutraj, prihod nazaj v Maribor okrog osmih zvečer. Cena za vožnjo z udobnim avtobusom, hrana in stanovanje za osebo 370 Din, samo vožnja brez hrane in stanovanja 210 Din.

2. Marijino Celje z izletom čez Melk, Dunaj, Semmering, tri dni, s prenočiščem v Marijinem Celju in na Dunaju. Odhod iz Maribora ob petih zjutraj, prihod nazaj v Maribor okrog polnoči. Cena z vso oskrbo kakor zgoraj 750 Din.

3. Gospa Sveta nad Celovcem z izletom na Vrbsko jezero, en dan. Odhod iz Maribora ob petih zjutraj, prihod nazaj ob desetih zvečer. Cena za vožnjo in celotno hrano 260 Din.

4. Na grob sv. Antona Padovanskega v Padovo, tri dni in sicer iz Maribora čez Ljubljano, Trst, Benetke, v Padovo, nazaj grede ogled Benetk, dalje čez Gorico, Kobariid, ob celi nekdanji soški fronti, čez Predil v Trbiž, Beljak, Vrbsko jezero, Celovec v Maribor. Odhod dne 12. junija ob štirih zjutraj iz Maribora, povratek dne 14. junija okrog polnoči. Cena z vožnjo in celotno oskrbo 850 Din.

Pri vseh teh romanjih je v ceni zadržana tudi preskrba skupnega potnega lista in vseh potrebnih vizumov.

5. Trsat z izletom na Plitvička jezera in sicer iz Maribora čez Zagreb, Karlovec, Plitvička jezera, Senj, ob jadranskem morju do Sušaka, nazaj čez Delnice, Novomesto, Zidanimost, Celje. Tri dni. Odhod iz Maribora 5. junija ob štirih zjutraj, povratek v Maribor 7. junija okrog 11. ure ponoči. Cena za vožnjo, hrano in prenočišče pri Plitvičkih jezerih in na Sušaku 565 Din.

Romanja v Padovo in na Trsat se vrše le na določene dni, ostala romanja pa večkrat in sicer v Marijino Celje in nazaj prvič dne 14. in 15. maja, k Gospe Sveti pa prvič dne 17. maja.

Priglasiti se je treba za Marijino Celje in za Gospo Sveto najpozneje do dne 25. aprila, za Sušak in Padovo pa najdalje do 15. maja. Ker je zanimanje veliko, bodo se rezervirali prostori po vrstnem redu, kakor se bodo javljali priglašenci ter bodo poznejši priglašenci morali čakati na prihodnjo skupino. Za vsa romanja bo preskrbljena sv. maša in prilika za sv. spoved.

Priglasiti se je treba na: Romarski odbor KA, Maribor, Aleksandrova ulica 6 I, ali pa na: Tajništvo KA, Maribor, Slomškov trg.

Proslavimo Don Boska — svetnika!

Poleg cerkvene proslave, ki je v mariborski stolnici v dneh 20., 21. in 22. aprila, se vrši tudi slavnostna proslava v nedeljo dne 22. aprila popoldne ob treh v dvorani Union v Mariboru.

SPORED: Uvod: Uvodna koračnica, orkester. Prolog. Slavnostni spev, mešani in moški zbor z orkestrom. — Prvi del: Slavnostni govor: Franjo Žebot. — Drugi del: Don Boskovo delo, melodramatičen prizor v treh slikah. — Za odmor: V norišnico, vesela deklamacija. Čigav je Don Bosko, zborna deklamacija. Pustite male k meni, odlomek iz Evangelija. — Tretji del: Njegova pot, melodramatičen prizor v treh slikah.

Sodelujejo: Salezijanski gojenci iz Rakovnika pri Ljubljani (120 po številu) in mariborska vojaška godba.

Vstopnina: Sedeži po 6 do 15 Din, stojišča 3 Din, dijaška 2 Din.

Osebnosti.

Župnijski izpit je napravil zadnji teden v Mariboru g. Anton Bošte, kaplan pri Sv. Benediktu v Slov. goricah.

Nesreče.

Smrtno je ponesrečil na Pobrežju pri Mariboru pri sokolski telovadbi 20letni ključavničarski pomočnik Ivan Gerželj. Pri padcu z orodja si je zlomil hrbtenico in mu tudi v bolnici ni bilo pomoči.

Umrl vsled opeklin. V zadnji številki smo poročali o hudem požaru, ki je uničil v vasi Markovci pod Ptujem 7 posestnikom domačije in imetje. Pri gašenju se je hudo opek 32letni posestnik Janez Lubec, ki se je zatekel po zdravniško pomoč v ptujsko bolnico, kjer je podlegel dne 8. aprila prehudim poškodbam. Dobri mož mučenik zapuščal ženo in tri nepreskrbljene otroke.

Več požarnih nesreč v eni župniji. V Ličenski gori pri Sv. Jerneju pri Ločah so pogoreli hlevi posestnika Bračka. Zgorele so 4 glave goveje živine in 4 svinje. Koj drugi dan za Bračkom je uničil ogenj njegovemu sosedu svinjake in hišo. Goveje hleve je upepelil ogenj Pintarju lansko jesen. Pred tremi tedni je pogorela viničarija Oliva, in na veliko soboto zjutraj koča Franca Hriberšeka v Zg. Lazah.

Kup 200 hlodov je na Pohorju pri Attemsovi riži smrtno zasul 62letnega delavca Jerneja Mužiča.

Po nesreči ustreljen. Dne 12. aprila se je zgodila v Kamniških planinah smrtna nesreča, ki je zahtevala življenje lovskega čuvaja Antona Plevelja, po domače Belčarjevega Toneta. Po nesreči ga je ustrelil njegov spremljevalec Jožef Petek, trgovec iz Črne. Čuvaj se je podal omenjeno jutro v planine, da bi zalezoval peteline, spremljal ga je trgovec, da bi čul petelinje petje. Na povratku je nesel čuvaju lovske puške trgovca. Puška je bila nabita, trgovec se je spodtaknil, padel in naboj je zadel čuvaja v nogo tako nesrečno, da je revež izkrevavel.

Požar je uničil dne 13. aprila v Tržci pri Vranskem Stilinovičevo žago.

Smrtna nesreča. 28letni delavec Anton Per, zaposlen v Mostah pri Ljubljani, je padel dne 13. aprila tako nesrečno z voza, da si je zlomil pri padcu tilnik in je obležal mrtev.

Ogenj uničil domačijo. Posestniku Cukiatiju, po domače Križniku, v Izlakah pri Zagorju ob Savi je upepelil požar hišo in gospodarsko poslopje.

Požar v tkalnici. V sušilnici tkalnice Jugobruna v Kranju je izbruhnil dne 12. aprila nenadoma požar, katerega so pa na srečo hitro zadušili in preprečili veliko požarno nesrečo.

Usodopolno trčenje. Dne 12. aprila sta trčila v Kandiji pri Novem mestu tovorni avto in motocikl s prikolico. Sunek je bil tako silovit, da sta težje poškodovana oba motociklista. Bano-

vinski cestni nadzornik Drganc si je zlomil desno nogo in mu je povrh še opasno stisnilo prsni koš.

Nesreča pri telovadbi. Na grad Hmeljnik pri Novem mestu sta prišla na obisk dva gospoda iz Hamburga. Pred dnevi je eden od nemških gostov telovadil na prečnem drogu na hodniku. Nesreča je hotela, da je telovadeč padel z droga na dvorišče 12 m globoko, si zlomil nogo in se je tudi sicer poškodoval.

Razne novice.

BRODOLOMCI NA LEDENI PLOŠČI.

Ruski ledolomilec »Čeljuskin« je bil lansko jesen na raziskovalni vožnji po Severnem morju, da bi proučil prehode prilike skozi plavajoči led. Severnosibirski kraji so namreč zelo bogati na kožuhovalni, katero bi radi Rusi odpremljali v promet na ladjah. Omenjeni ledolomilec bi naj bil določil dneve, ob katerih bi bil mogoč obisk severnosibirske obali. Letos dne 13. februarja je zašel »Čeljuskin« med ledene plošče, ki so ladjo tako stisnile, da se je potopila. Na ledolomilcu je bilo 88 mož pod vodstvom profesorja Šmida, dve ženski, 2 mali deklici in malo letalo z letalcem Babuškinom. Ljudje so zapustili potopljenju prepuščeno ladjo in se rešili na veliko plavajočo ledeno ploščo. Z ladje so prenesli na plavajoči led radio-aparate, za več mesecev živil, oblačila in kurivo. Nesreča se je bila zgodila južno od Vranglovega otoka. Brodolomci so pričeli klicati po radiju na pomoč in so zanimali celi svet za svojo usodo. Rusija je storila vse, da reši ponesrečene s pomočjo letal in ledolomilca »Krasina«, ki še danes brzi z vso naglico proti mestu nesreče.

»Čeljuskinov« letalec Babuškin je rešil kmalu po preselitvi z ladje na ledeno ploščo v aeroplanu dve ženski in dve deklici. Med ruskimi letalci je pričelo tekmovalno gledanje rešitve brodolomcev. Prve tedne po nesreči so onemogočali viharji, megla in druge neprilike pristanke res junaških in drznih ruskih letalcev, ki so pribirali od vseh strani, da priskočijo na pomoč ponesrečenim. Sovjetski letalec Molotov je rešil dne 7. aprila v letalu pet mož. Dne 10. aprila so odpeljala ruska letala že 33 članov »Čeljuskinove« posadke na rtič Vankaren. Med rešenimi je bil tudi poveljnik ekspedicije prof. Šmid, ki je obolel na pljučnici in je njegovo stanje zelo resno.

Dne 11. aprila je bilo rešenih v celem in spravljenih na varno 62 mož in je ostalo na plavajočem ledu samo še 28 ponesrečencev.

Dne 12. aprila so prepeljali letalci s plošče 22 brodolomcev in je ostalo na ledu le še 6 oseb.

Dne 12. aprila je bil prepeljan težko oboleli prof. Šmid v letalu z rta Van Karen na polotok Aljaska v mesto Nome v bolnico.

Pri reševanju so se posebno odlikovali letalci Molotov, Kamanjin in Stepnjev.

Dne 13. aprila so rešili letalci z ledu še zadnje ponesrečence in pse, katere

je imela seboj »Čeljuskinova« ekspedicija.

Don Boskove svetniške proslave na Rakovniku pri Ljubljani se je udeležilo 10.000 vernikov, poljski kardinal g. dr. Hlond, nadškof dr. Jeglič, razni cerkveni dostojanstveniki in zastopniki oblasti.

Mesto s puško -- s palico. Na avstrijski strani ob severni meji proti Lučanam ima posestvo Ivan Gozdnik. Nad njegovo domačijo je zakrožil orol in se spustil na dvorišče nad psa. Hišni gospodar je zagrabil v naglici palico in se lotil z njo drzne ptice, da otme domačega čuvarja. S par krepkimi udarci je Gozdnik ubil orla, ki meri z razprostrtimi peruti 1.80 m.

Redni občni zbor Vinarske podružnice Maribor se vrši v soboto dne 21. aprila t. l., ob 13. uri v hotelu »Orel« g. Zemljiča (lovska dvorana) v Mariboru.

Velika izbira manufakturnega blaga v Trpinovem bazarju, Maribor, Vetrinjska ulica 15. Naši kupci dobe koledar »Slovenskega gospodarja«.

Odprti ulcerozni hemoroidi. »Fitonin« zelo ublažuje bolečine, razkužuje rano in odstranjuje vnetje in srbež. Steklenica »Fitonina« stane 20 Din v lekarnah. Po poštnem povzetju 2 steklenici 50 Din. Poučno knjižico štev. 18 pošlje brezplačno »Fiton« d. z o. z., Zagreb I-78. (Reg. pod br. 1281 od 28. VII. 1933.)

Obžalovanja vredni slučaji.

IZVRŠITEV SMRTNE OBSODBE V NOvem MESTU.

Lani dne 30.—31. oktobra je bil v Novem mestu obsojen na smrt Andrej Mali, ki je s pomočjo svojega brata Antona in v soglasju s svojo ljubico Marijo Golmajerjevo umoril svojo ženo. Zločin se je zgodil 26. aprila 1933 pri Sv. Roku pri Št. Vidu pri Stični na Kranjskem. Anton Mali je po bratovem načrtu na zverinski način prizadajal speči ženi Amaliji 19 smrtonosnih ran. Brata sta skušala zločin zabrisati, češ, da je bila Malika zaklana od neznanega tolovaja, ki je udril ponoči skozi linico na strehi in je izvršil iz neznanega vzroka roparski umor, ki pa mu ni vrgel vsled prepričenja plena. Roka pravice pa je kmalu zgrabila Antona Malija, ki je vse izpovedal pod težo dokazov. Glavni krivec Andrej je priznal krivdo šele novomeškemu preiskovalnemu sodniku. Obravnava je pokazala, kako se je pustil Andrej znebiti svoje žene, da bi podedoval njeno premoženje in se poročil z Marijo Golmajer. Kakor že omenjeno, je bil Andrej obsojen na smrt, Anton na 20 let in Golmajerjevi je zvišal zagrebški stol sedmorice kazni od 8 na 12 let težke ječe. Smrtno obsodbo je potrdil stol sedmorice in pravno ministrstvo. Dne 10. aprila je novomeško sodišče oznanilo Andreju Maliju, da bo sredo dne 11. aprila ob 5.30 zjutraj obešen.

Andrej Mali se je lepo spovedal. — Zjutraj pred izvršitvijo smrtne kazni je bila v jetniški kapelici sv. maša, pri kateri sta prejela sv. obhajilo Andrej in njegov brat Anton. Predno je krivnik izvršil svojo dolžnost, je Andrej prosil navzočega sodnika, naj objavi.

da še raznih drugih umorov, katere so pripisovali njemu, ni zakrivil on. Slednjo željo je izrazil z namenom, da bi radi njega ne trpeli njegovi sorodniki. Andrejevi sorodniki so dobili dovoljenje za prevoz trupa v domači kraj.

Ob priliki izvršitve smrtne kazni nad Andrejem Malijem je pogrelo časopisje zadevo z obešenjem cigana Simona Helda v Novem mestu. Cigan je bil obsojen leta 1899 na smrt pod obtožbo uboja kmeta Novljana na Krki. Cigan je še pod vislicami zatrjeval svojo nedolžnost in je bila njegova zadnja želja pred obešenjem, da je smel zaigrati na gosli. Čez nekaj let po izvršitvi smrtne obsodbe je priznal njegov brat v zaporu, da je on pravi krivec in da je bil njegov brat po nedolžnem obešen. Do smrtne obsodbe omenjenega cigana je prišlo, ker sta si bila oba brata zelo podobna in so se motile priče glede prave osebe. Po tej strašni zmoti ni bil v Sloveniji do svetovne vojne nobeden obešen.

Tatu koles so izsledili. Orožniki s Tezna pri Mariboru so našli pri 24letnemu odpuščenem progovnem delavcu Antonu Ljubša iz Juršincev šest tujih koles. Prijeti je priznal tatvino. Po Mariboru ukradena kolesa je prodajal po okolici Ptuja.

Vlom v lekarno. V noči na 11. aprila je vlomil neznanec v lekarno g. Vacil. Prorazila v Konjicah. Spravil se je nad blagajno, ki mu je vrgla komaj 100 D.

Ustreljen tihotapec. Obmejna straža je ustrelila ob jugoslovansko-italijanski meji pri Škofji Loki tihotapca Martina Freliha iz Sorice.

*

Razno iz Prekmurja.

Turnišče. Pred dnevi je po našem trgu žalostno zadonela pesmica: »Zdaj pa z Bogom ti Turnišče in domača cerkva, zadnjič ti podam roko, če me nede, nede več domov. Kam pa bodo nas peljali, to je skrito vse pred na-

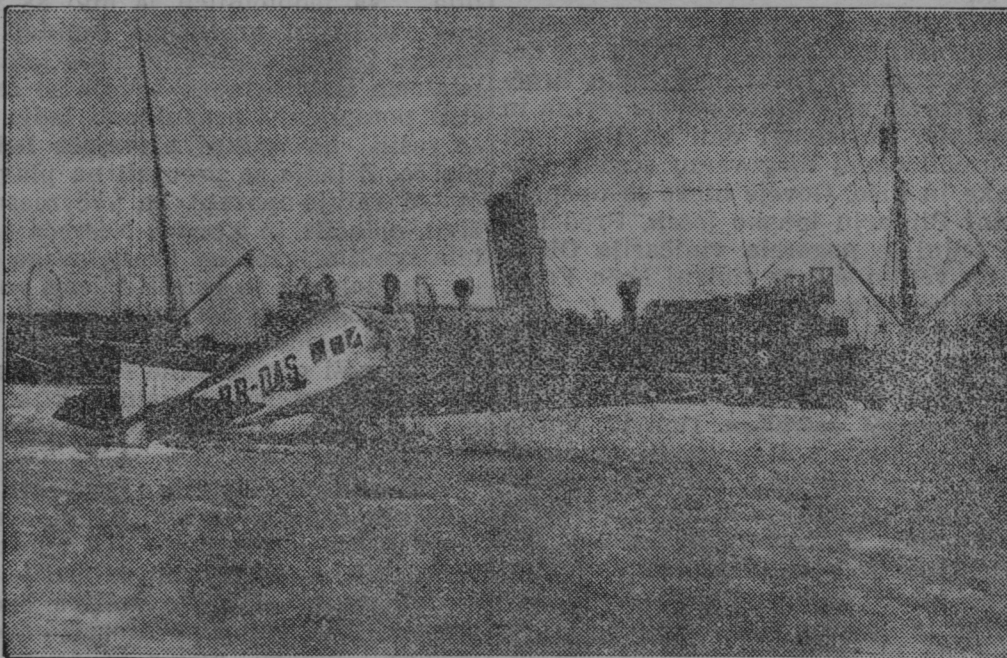
mi, preljubi moj prekmurski kraj, Bog te živi veko vekomaj itd.« Ko sem slišal to otožno pesmico, sem takoj slutil, da se nekdo po slavlja. Šel sem v smeri, odkoder je donela pesem, ter sem kmalu srečal družbo okrašenih in navidezno razposajenih fantov. Ko sem videl te pojoče fante v družbi njihovih mater, se mi je nehote orosilo oko. Vprašal sem se, ali so res tako veseli, kot se kažejo. Prišel sem do sklepa, da je njih veselje bolj zunanje, morda vsled ponosa, da s svojimi mladimi močmi lahko služijo svojemu vladarju in mili domovini. V njih srcih pa je bilo trpljenje, kajti zapustiti so morali dom in drage domače in večina izmed njih prvokrat v življenju ter oditi v svet med nepoznane ljudi.

Črensovci. Že pred 14 dnevi smo na tem mestu povdarili, da je mladina pri nas zelo agilna. To so ponovno dokazali dne 8. aprila s prireditvijo našim materam na čast. Proslava je lepo uspela in ljudje so nesli iz nje zelo lepe vtise. Pevske točke so se vršile pod vodstvom brezposelne učiteljice g. Božene Lutarjeve, dočim je govor o materah imel g. kaplan Bejek Janez.

Beltinci. Na belo nedeljo se je vršila pri nas veselica. Mogoče bo kdo rekel, zakaj to

Radi varnosti v avtomobilskem prometu ima šofer posebno napravo, ki mu prenaša vse signale drugih vozil.

Ruski ledolomilec »Čeljuskin« in na pomoč poslano letalo.

Letalec Babuškin, ki je prepeljal s plavajočega leda dve ženski in dve deklci, kakor obširno poročamo v današnji številki, med Eskimi,

Novi dunajski župan Rihard Schmitz nosi po 15 letih prvič kot znak županske časti zlato verižico krog vratu.

pišem, saj so bile tudi pri nas veselice. Omenjam le zato, da poudarim čudno dejstvo, ki je pri nas zelo redko. Veselica se je namreč izvršila popolnoma mirno brez vsakega kra-

vala, kar se pri nas ne dogaja vedno. Nekaj podobnega so poročali tudi iz drugih krajev. Se pač vidi, da so slabi časi, vsled tega je tudi manj veselja in mladostne razposajenosti.

DEJAVNA VERA.

Jezernik Baltazar, kmet v Št. Ilju pri Velenju.

Dvajseto stoletje prinaša človeštvu nebroj življenjskih težav in stisk. V nekaterih razdobjih nastopajo takšni pojavi silneje in usodnejše, saj tudi bolezen vrši najrajše svoje razkrojevalno delo, ako je organizem oslabil ter nima dovolj odporne sile. Zavedati pa se moramo katoličani, kje je izvor temu. Razlog je v odpadu od Boga, mesto katerega so postavili malika: človeka in pa narod. V obeh je utelešen človeški napuh, ki se dviga zoper Boga in njegovo cerkev. Težke čase je preživljala katoliška cerkev za časa katakomb, hoteli so jo, kakor nekateri danes, popolnoma uničiti, nauk Gospodov izbrisati. Pa so se varali v svojih nakanah in upih. Prapor naše vere je razvit po zemeljskem površju. Križ, zastava našega upanja, znamenje našega rešenja in vstajenja, je zasajen na zemeljski obli. To še ne zadostuje. Kristusova beseda mora biti povsod merodajna, drugače na svetu ne bo boljše. Pred 1900 leti je Kristus Pilatu izjavil: »Zato sem rojen in sem zato prišel na svet, da dajem pričevanje resnici!« Tudi mi moramo dati pričevanje resnici! Krščansko načelo moramo izvajati na vseh področjih življenja, zasebnega in javnega. To je dejavna vera, ali kakor ji danes rekojo: katoliška akcija. Sodelujmo z duhovniki, ki so najboljši sinovi cerkve in naroda. Opora bodo našim duhovnikom pri njihovem naporu v verskem in domoljubnem delu. Povsod in vsigdar zvesti, vztrajni sodelavci, zavedajoč se besed Učenikovih: »Kdor vas zaničuje, mene zaničuje!« Ne hodimo skozi življenje z zavezanimi očmi ali s krinko pred obrazom! S tem samo pomagamo verskim nasprotnikom, da delajo postojanke med nami.

Naša katoliška akcija naj se opre na naša krščanska društva in tudi na dobre krščanske posameznike, zlasti na fante in dekleta. Je dovolj dela povsod, danes več ko kedaj poprej! Je pa tudi še dovolj moči. Ne podcenjujmo svojih moči, vsepovsod imejmo na vidiku naš končni cilj: prenovljenje našega javnega življenja v Kristusu in njegovi resnici. Točke našega delovnega programa so predvsem: verska vzgoja mladine, krščansko časopisje in dejavna ljubezen do bližnjega.

★

Odrom na deželi! V nekem kraju se je vršila igra. Čas in kraj poljubno. »Pa so ga li-seki polomili«, so potem govorili gledalci. Pokazati hočem na vzroke, ki vodijo do neuspeha in do koraka nazaj, mesto naprej. Vse je odvisno od režiserja in od vaj. Disciplina je pa vez in sila, ki vlada pri vajah, in pa samovzgoja. Vaja je napovedana za pol 8. uro; prvi pride ob osmih, zadnji, ki je režiser, ob pol devetih. Nato pol ure kramljajo, prečitajo pol igre in resnega dela je konec. Za tem se dva vozita s kolesi po širni dvorani, na odru trenirajo rokooborbo, po kotih se čeblja... Na pragu dvorane sloni in »se kuja« igralka; gospodična, ki je »iz usmiljenja« vzela glavno vlogo (druga je tako nobena ne bi izvedla), pa se ji je režiser zameril, ker ji je v neki kretnjici popravil. Sicer pa gospodična zna le glavne vloge igrati, pa še kako simpatična je na odru: rdečih lic, črnih oči, pisana ruta, zavezana nazaj, najfinejša obleka, svilene nogavice in svetle lakaste čevljičke... Prav kakor pravi narodna pesem: »Črno gleda, drobno gre, tista bo za me...« Njen soigralec mora biti seveda tisti, ki si ga ona izbere. Jasno je, da že ta pojav vsebino igre zamegli, tudi druge vloge stopijo nehoti v ozadje. Če se pa to vse sklada z vsebino igre, ali je oseba za vlogo sploh »rojena«, se nihče ne vpraša. Vsi imajo mirno vest. Delajo pa moralno krivico, ker potvarjajo resnico in zmalikujejo življenje. To vse je seve pretrpano, toda koliko, bo vsak sam po svojih

razmerah točno določil in se morebiti tudi poboljšal. — Jaz.

Remšnik. Izobraževalno društvo vprizori 2 igri na Jurjevo nedeljo dne 22. aprila letos. Vabimo na izlet in na prireditev vse bližnje in daljne sosede! Hudi časi ovirajo marsikaj, a kar le moremo, storimo vsi. Mladina pridi na naš prijazni Remšnik in uživaj tu par uric poštenega razvedrila, da boš pozabila na teže sedanjih časov.

Sv. Bolfank v Slov. goricah. Katoliško prosvetno društvo je imelo na belo nedeljo lepo uspelo prireditev. Čisti dobiček je namenjen za nabavo novih knjig cerkveni knjižnici. Društvo se lepo razvija.

Negova. V nedeljo dne 6. maja t. l. ponovi deklški odsek Katoliškega prosvetnega društva v Negovi krasno igro »Dve materi«, predigro, petje s spremljevanjem harmonija, kar vodi z vso skrbjo naš Mirko, organist. Vsa čast gre tudi dekletom, da so toliko noči žrtvovali za vaje, da se je to moglo prirediti. Dobro delate, kar pričajo množice ljudstva z vso zadovoljnostjo. Le vstrajajte in ne omagujte, vrlemu odboru pa želimo veliko sreče in uspeha za bodoče delovanje. Bog živi!

Velika Nedelja. Omeniti moramo lepo prosvetno delo naših fantov in deklet pod vodstvom našega vrlega učitelja g. Kotnika. Vprizorili so nam več iger, posebno pa je uspela igra »Legionarji«, ki so jo priredili na velikonočni ponedeljek. Sedaj pripravljajo drugo. Le tako naprej po poti izobrazbe!

Št. Andraž pri Velenju. Ponovno vabimo domačine in sosede, da nas v nedeljo dne 22. t. m. posetijo v našem Društvenem domu, kjer priredi Katoliško prosvetno društvo žaloigro v osmih dejanjih »Prokleta«. Snov igre je tako pretresljiva, da bo vsakega do solz ganila. Ker bo predstava dolgo trajala, se prične točno ob treh popoldne; zato prosimo točne udeležbe. Med odmori bo igral domači tamburaški zbor. Vstopnina znaša: sedeži 5 Din, stojišča 3 Din, za deco 2 Din. Torej dne 22. aprila na veselo svidenje v Društvenem domu!

Št. Ilj pri Velenju. Tukajšnji gasilci priredijo v nedeljo dne 22. aprila v prostorih osnovne šole Finžgarjevo tridejanko »Razvaline življenja«. Začetek ob treh popoldne. Prijatelji lepe igre vljudno vabljeni!

Odtrgana skala povzročila izredno nesrečo.

Na Norveškem v Tafiordu se je zrušila strma skalnata stena v morje. Morje se je vsled prileta skale dvignilo, pljusnilo na suho in povzročilo po beležkah tamošnjega duhovnika naslednjo nesrečo: Okoli 3. ure zjutraj se je v vaseh okoli Tafiorda začulo silno bobnenje, nato pa so prvič prešli veliki valovi v zaliv. Pa njihova sila še ni bila največja in niso nikjer povzročili večje škode. Tudi drugi val še ni bil nevaren, toda takoj za njim je prišel tretji in najmočnejši, ki je z ogromno silo pljusnil do 7

Januš Golec:

15. nadaljevanje.

KRUCI

Ljudska povest po zgodovinskih virih.

Treba še pribiti, da so upepelili Kruci po Ljutomerskih goricah 160 vinskih hramov, kleti ter prešnic.

Mnogo ljutomerskih tržanov, Ormožancev, Velikonedelčanov in Središčanov se je zateklo v Ptuj, Maribor in Ruše. V Rušah so bivali precej časa kot begunci: ormoški župnik, velikonedeljski nadžupnik Maksimilijan Krajner in miklavški kaplan Jakob Kopriunšek.

V Ptuj so se silno bali Krucev, vendar ti niso udarili na močno utrjeno ter zavarovano mesto. Strah pred Kruci je tako premajal nekatere Ptujčane, da je bilo ob vesti: Kruci so v Ormožu! v Ptuj vse na nogah in je uteklo mnogo meščanov v Maribor. Očetje minoriti so odpemili svojega na smrt bolanega gvardijana Gašparja Dietlna v vsej naglici iz ptujskega samostana na »Hamre« pri Monsbergu, kjer je umrl še isti dan po prepeljavi.

Bodi dovolj o grozodejstvih Krucev! Iz omenjenih najstrašnejših zločinov bo razumel čitatelj srditost muropoljske obrambe in maščevanja nad Kruci.

II

Čudno se bo zdelo čitateljem, ki so preleteli prvo poglavje kručevskih grozot, da se ne omenja nikjer med opustošenimi naselji Veržej. Ta je bil vendar Krucem najbližji in bil takorekoč obkoljen od sovražnih taborov. Veržejci s svojim staropreizkušenim stotnikom Karlom so vohali že precej pred usodepolnim vpadom, kaj bo doletelo prej ali slej Mursko polje. V očigled madžarski opasnosti so si utrdili svoje gnezdo in ga preskrbeli z živežem ter strelivom za slučaj oblege. Veržejski strelci so bili prvotno trdega mnenja, da bo pritisnil prvi naval na nje, saj na nje edine so lahko kuhali Kruci srd ter maščevalnost.

Ko je bil enkrat zavarovan Veržej, preskrbljen in pripravljen za napad, je mislil dobri Ropoša tudi na sosede. Kakor potujoč pridigar je hodil od vasi do vasi in oznanjal prihod sovraga z onstran Mure, ki bo tokrat prifrčal in se spustil na bogato Mursko polje kakor krdela požrešnih kobilic.

Bohova pri Hočah. V nedeljo dne 8. aprila je priredila gasilska četa na Bohovi s pomočjo svojega samaritanskega odseka prvo igro v gasilnem domu »Kakšen gospod, takšen sluga«. Po predstavi se je podal gasilec Tušak Josip v spremstvu svojega prijatelja na svoj dom. Čez nekaj časa je prišla k Tušakovim gđ. Justina Kozel iz Bohove. G. Tušak in njegov prijatelj sta jo povabila v sobo, naj gre poslušat radio. Ko so vsi trije sedeli v sobi, je g. Tušak razkazoval svoj samokres, ki se mu je nenadoma izprožil in zadel Justino Kozel v vrat tako nesrečno, da se je sirota čez par trenutkov mrtva zgrudila na tla. Obdukcija iste se je vršila dne 9. aprila ob 16. uri. Pogreb je bil ob zelo obilni udeležbi dne 10. aprila ob 17. uri. Naj bo pravični Bog nedolžni žrtvi milostljiv, ostalim domačim naše iskreno sožalje! — ~~Na današnji dan je bil v Bohovi pri Hočah pogreb g. Josipa Tušaka, ki se mu je nenadoma izprožil samokres in zadel g. Justino Kozel v vrat tako nesrečno, da se je sirota čez par trenutkov mrtva zgrudila na tla. Obdukcija iste se je vršila dne 9. aprila ob 16. uri. Pogreb je bil ob zelo obilni udeležbi dne 10. aprila ob 17. uri. Naj bo pravični Bog nedolžni žrtvi milostljiv, ostalim domačim naše iskreno sožalje!~~

Št. Peter pri Mariboru. Zadruga »Narodna knjiga« v Mariboru priredi v nedeljo dne 29. aprila pri nas razstavo dobre knjige. Razstava, ki bo združena s poučnim predavanjem o dobri knjigi in dobrem tisku, bo v župnišču. Na razstavo in predavanje se že danes opozarjajo Šentpeterčani. Naj takrat nobeden ne manjka.

Št. Peter pri Mariboru. Proti ukinitvi, ozir. premestitvi orožniške postaje so vložili občani priziv, odnosno prošnjo, da se namera ne izvrši in da ostane sedež orožniške postaje še nadalje pri Št. Petru. Sedež postaje se namerava prenesti v Košake. Tako bi Šentpeterčani izgubili eno za drugim. Sedaj pa je prišlo obvestilo, da se prošnja ni ugodilo. — Na cvetno nedeljo se je vršil sklep kmetijsko-gospodinjkega tečaja, katerega so vodile šolske sestre pod vodstvom sestre Gabriele. Je to že peti tovrsten tečaj in je iz teh tečajev že izšlo okrog 60 bodočih gospodinj. Sklepna slovesnost tečaja je pokazala, da so se dekleta mnogo koristnega in potrebnega za vsakda-

Trdovratno zapeko, katar debelega črevesa, napetosti, želodčne motnje, zastajanje krvi, nedelavnost jeter, zlato žilo, bolečino v kolkih odpravimo gotovo z uporabo naravne »**Franz Josefove grenčice**«, če jo izpijemo zjutraj in zvečer malo čašico. Zdravniki strokovne veličine izpričujejo, da učinkuje »**Franz Josefova grenčica**« celo pri zdražljivem črevesju brez bolečin. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

nje življenje naučila. — Letos bo imela šentpeterska župnija po daljšem presledku zopet novomašnika. Novo mašo bo daroval kapucin Fr. Gabriel Škof. Zadnja nova maša je bila pri nas leta 1917. Daroval jo je sedanji župnik v Sromljah č. g. Štefan Stiper. — Za učitelja-voditelja osnovne šole pri Sv. Jerneju nad Muto je bil imenovan tukajšnji domačin Alojzij Senekovič. — Veliko pažnjo polagajo letos kmetovalci sadonosnikom. Obeta se nam in si tudi želimo bogato sadno letino. No, pa smo tudi potrebni, drugače bomo nazadnje še pozabili, kakšen je denar, in tudi davkarji ni po volji, če smo brez denarja. — Na belo nedeljo so pa imeli naši sosede ob koncu župnije v Grušovi prav ljubko slovesnost. Tadan se je v vaški kapeli služila sv. maša, obenem je bil blagoslovljen nov zvon, katerega sta pri skrbela s pomočjo vaščanov zakonca Damiš. Službo božjo je opravil ter imel prelep govor g. profesor Peter Kovačič iz Celja.

Črna pri Prevaljah. Veselo so zapeli iz visokih stolpnih in velikonočni zvonovi v rano jutro, mogočno odmevali strelji topičev s holmov po tihi dolini in budili Črnjane k velikonočnemu vstajenju. In sredi med ljubkim pritrkavanjem, med mogočnim bobnenjem topičev je za vedno nehalo biti blago srce gospe Tekle Drvedel, po domače Pušnice. Kdo ni poznal te blage duše? Svojim otrokom je bila nad vse skrbna, krščanska mati. Ob Slomšekovih »Drobtinicah«, ob »Blažetu in Nežici« se je učila svoje otroke vzgajati. In njen trud ni bil zaman. Starejši sin Joža gospodari vzorno na domačem posestvu, kjer je rajna celih 26 let kot vdova delala, trpela in se mučila, da bi otrokom ohranila rodni dom; mlajši g. Lojze pa je izpolnil njeno tiho, srčno željo. Postal je duhovnik in sedaj kaplanuje na zelenem Štajerskem. V trplje-

nju, v nezgodah in nesrečah je iskala pomoči in tolažbe edinole ob presv. Srcu Jezusovem, v katero je neomajno zaupala. Kdo ni poznal rajne Pušnice? Črnski študenti so jo imeli za svojo dobro mater. Prvi obisk ob počitnicah je veljal njej. Ob teh prilikah je rajna marsikatero dobro seme položila v mlada dijaška srca. Poznali so rajno reveži, brez domci in brezposelni. Vsem je bila njena hiša odprta, za vse je imela odprte roke in sočutno srce. Kaj rada je delila miloščino po rokah svojih otrok. Tako je tudi tam vsadila v srce ljubezen do ubogih in ponižanih. Ljubila je tudi nad vse svojo farno cerkev. Da bi bila bližje cerkve, se je pred tremi leti preselila v vas, kjer je posedovala čedno hišico. Tukaj je živela s svojo sedemletno vnukinjo in se pripravljala za pot v večnost, kamor jo je na velikonočno jutro, ob pesmih zvonov, poklical naš Zveličar. Spavaj, spavaj sladko, duša blaga!

Rače-Fram. Obhajali smo veselo gostijo. Naš sosed Ivan Greif si je zbral za svojo življenjsko družico Terezijo Šmirmaul iz Frama. Zakonsko zvezo je blagoslovil ženinov stric vlč. g. župnik Ivan Greif iz Turnišča v Prekmurju. Ob tej priliki smo se spomnili tudi naših dijakov ter jim poslali za Dijaško kuhinjo v Mariboru 176 Din. Bog ohrani mlada zakonca zdrava in srečna ter revežem naklonjena!

Sv. Barbara v Slov. goricah. Glede na trditev dopisa v »Slov. gospodarju« z dne 4. t. m. o 85% občinskih doklad ugotavljamo sledeče: Koliko bodo občinske doklade znašale, še ni natančno določeno. Da bodo visoke, je brez dvoma, to pa ni naša krivda, ampak v veliki meri krivda ene od komasiranih občin, katere nam je prepustila precejšnjo breme dolga. Uprava bo najbrž stala približno 15.000 Din, kar je v dopisu približno prav izračunano, pri čemer bodi ugotovljeno, da smo se poslužili najnižje zakonite mere. Naše načelo je in ostane: delati v blagor občine in vseh občinarjev.

Sv. Rupert v Slov. goricah. Velikonočna izdaja »Slovenca« je prinesla spis pod naslovom: »Na Šmarni gori ognjenik«. Vse se je zanimalo za to strašno nesrečo. Ker pa nas dopisnik tolaži in obeta, da se skriva v tej gori bogata zlata žila, smo si mislili, da bomo Slovenci kar čez noč postali bogati in bo tu-

Muropoljci Veržejcu niso verjeli. Celó smejali so se mu nekateri, češ, da bi rad igral nekako večjo vlogo nego je položaj »hauptmana« peščice veržejških strelcev. Prigodilo se je, da so ga naravnost napodili z očitkom, da ga je strah za lastno kožo. On je že dvakrat hudo razdražil sršenovo gnezdo onstran Mure. Naj le opikajo Kruci njegove Veržejce, ker nad ostalimi Muropoljci se nimajo zakaj znašati. Povsod samo trmasta in gluha ušesa!

Pri toliki kratkovidnosti je mislil stari Ropoša: Bog je sebi najprej ustvaril brado. Bom pač oskrbel ter zavaroval pred nevarnostjo to, kar mi nalaga dolžnost.

Krenil je proti Jeruzalemu in k Sv. Miklavžu v prepričanju, da bi znala tokratna povodenj Krucev preseči muropoljsko ravan in se dvigniti v hribe. Podal se je k miklavškemu župniku g. Martinu Starihi, o katerem je šel glas, da je bil oficir pred posvečenjem v mašnika ter se je boril nešteto krat proti Turkom. Ze starejši gospod je bil priljubljen ter spoštovan daleč na okrog. Radi njegove življenske izkušnje so se zatekali k njemu ljudje po nasvete. Slovel je kot ranocelnik in zdravnik. V sili je bil takoj na uslugo,

če je bilo treba še tako daleč pohiteti k bolniku. Pijanci in pretepači so imeli strah pred njegovo goljatsko roko. Ako je prestavil brez najmanjšega napora z rokami poln polovnjak z enega gantnerja na drugega, je dvignil liki pero v zrak nakresanega razgrajača in mu odmeril prosto med nebom in zemljo na neimenovani del telesa, kar mu je šlo in ne škodilo.

Gospod Martin Stariha je poslušal pozorno starega stotnika, kaj da grozi Murskemu polju in najbrž tudi Ljutomerskim goricam. Takoj je bil pridobljen za izpeljavo obrambnega načrta. Pri kručevskem navalu ni šlo samo za varnost njega ter faranov, predvsem za največjo dobrotnico cerkve, revežev in cele miklavške župnije — za Vido na krasnem imanju na Jeruzalemskem griču!

Vojna izkušnja mu je narekovala, da v dolini in sploh nizko ležeči Miklavž ni za pretvorbo v tabor po tedanjih pojmi. Jeruzalem s svojim bajnim razgledom daleč na okrog je ustvarjen, da kljubuje sovražniku, če bi bilo treba mesece.

Župnik in oče sta mahnila v Jeruzalem do Vide na določitev bodočih utrd in zakopov na licu mesta. Čisto smo pozabili na Vidovega sinčka, katerega

sto metrov daleč. Na poti je podrl celo vas, za njim pa so ostale trašne razvaline. Pod stebriki je ostalo še nekaj ranjenih, ki pa jim je zelo težko pri-skočiti na pomoč. Pri-zadeti sta dve vasi in je doslej ugotovljenih 40 človeških žrtev — med njimi 11 moških, 12 žensk in 17 otrok. Morski val je podrl okoli 30 poslopij. 17 oseb še pogrešajo. Vlada je uvedla obsežno pomožno in reševalno akcijo.

Konjska zvestoba do groba.

Brock je bilo ime konju, na katerem je jezdil po bojni poljanah stari general Ar-tur Currie, bivši vrhovni poveljnik čet iz

di na nas Ruperčane nekaj odpadlo, da se ne bomo pritoževali radi krize kot zadnjič, ker denarja smo potrebni kot volk krogel, posebno pa še zlatega. Vse spomladansko delo smo mislili opustiti ter iti na Šmarno goro, da bi iskali zlato, magari če bi si v goreči lavi malo prste opekli, bi ne bilo tako hudo, saj smo vsemu navajeni. Ker niso bili vsi tako srečni, da bi čitali ta članek, smo mislili kar po vojaško alarmirati, da bi se vsi tamkaj znašli ter bili deležni enakih milosti. Toda čudno! V najlepših sanjah se nam odprejo oči, da je to potegavščina za 1. april! Zopet razočaranje, gledali se smo kakor »Butalci«. —

Ruski emigranti v Hrastovcu so do sedaj svoje mrličke pokopavali v Št. Lenartu; oblast pa je to prekinila, ker spadajo k nam in so že enega 3. aprila pokopali pri nas. — K sklepu svetega leta se je med številnimi romarji v Rim tudi iz naše fare eden udeležil, seboj je prinesel poln koš zanimivosti, katere nam pripoveduje.

Sv. Jakob v Slov. goricah. Umrl je mladenič Franc Gradvol, rejenec Franca Cinerja, pos. na Drankovci, v starosti 23 let. Podlegel je zavratni boleznj jetiki. Z njim smo izgubili fanta vselega značaja, ki je rad čital naše liste, v družbi pa je bil zabaven in kratkočasen. Pogreb se je vršil dne 11. aprila. Pri odprtem grobu se je poslovil od pokojnega v imenu Marijine kongregacije, koje član je bil, domači g. župnik. V Bogu vekomaj počivaj. Domačim nam so žalje!

Sv. Bolfank v Slov. goricah. Po dolgem čakanju dobimo novega župnika in sicer g. Letonja Franca, sedaj župnika pri Sv. Antonu na Pohorju. Prihod je napovedan za zadnji dan tega meseca. — Tukajšnji organist g. Iv. Slaček je obhajal dne 2. aprila 25letnico svojega organistovanja in letos 50letnico svojega življenja. Služboval je na Skomrah, pri Sv. Vidu ob Dravi, v Rušah, kjer je bil ustanovitelj tamošnjega pevskega društva, dalje v Limbušu pri Mariboru. Pri Sv. Bolfanku deluje že 8 let. Skromno slavnost jubileja je obhajal v krogu svojega pevskega zbora. Naj ga Bog ohrani še mnogo let! — Minuli mesec

je bil pokopan Jakob Čuček, znani zidarski mojster, zadnje čase stanujoč v Bišeckem vrhu. Od novega leta sem je ugrabila nemila smrt že četvero nedolžnih otrok. Vsi skupaj naj v miru počivajo! — O križih in težavah pa molčimo. Gospod pravi v osmerih blagih: »Blagor mirnim in potrpežljivim!«

Sv. Anton v Slov. goricah. Sporočiti vam moram, da nas hoče zapustiti nad vse priljubljena rodbina Vogrinec. Gospa je bila skozi več kakor 30 let naša vrla in nad vse priljubljena učiteljica in vzgojiteljica naših malih; delala, trpela in veselila se je z nami in za nas. Gospod, ki je odšel že pred leti v pokoj, je bil izvrsten čebelar, vrtnar in sadjar, in bo zapustil skoraj pri vsaki hiši za seboj kak spomin iz ene teh strok. Težko ju bomo pogrešali. Zdaj, ko odhajata v zasluženi pokoj v lepi Maribor, gre hvaležnost in ljubezen naše fare z njima. Naj dolgo uživata lepo jesen svojega življenja! Nam pa Bog daj še več takih učiteljev in vzgojiteljev!

Velika Nedelja. Kljub nagajivemu vremenu smo letos vendar okopali v vinskih goricah, čeravno je bila letošnja kop tako huda, da je že dolgo ne pomnijo. Vsak posestnik pravi, da je letos veliko več kopačev porabil kot lansko leto; pa premagali smo tudi to. Sedaj pridejo na vrsto setve na poljih, samo da bi imeli stalno vreme, kajti skoraj vsak drug dan nas obišče dež.

Negova. Kar smo si dolgo želeli, se nam bo dne 1. maja izpolnilo. Dobili bomo novega g. župnika. Sprejem bo dne 30. aprila, zato se dekleta pozivajo, da si vse potrebno preskrbijo, isto tudi fantje. Dne 1. maja obhaja tudi g. Franc Bratkovič, ki je stopil v pokoj, 30letnico tukajšnjega duhovniškega službovanja. Za vse njegovo veliko delo še enkrat: Bog plačaj! Bog ga živi še mnogo let! Razpored 1. maja: ob pol osmih pridiga, potem slovesna sv. maša g. Bratkoviča; ob pol desetih pridiga, inštalacija novega g. župnika Ivana Granfola in slovesna sv. maša. K tej slovesnosti se vabijo tudi iz sosednih far k prav številni in obilni udeležbi!

Sestrže. Povrnila se je zopet cvetoča spomlad, v kateri se je preselil k večnemu počitku prevžitkar Gašper Brumec v 89. letu svoje starosti. V mladih letih je bil zgleden sestrški gospodar ter prav marljiv in dober

oče sedmim otrokom, kateri so bili pozneje vsi dobri gospodarji. Gašper je bil tudi spreten kuhar na raznih sedminah in gostijah. Svojim vnukom in pravnukom je vedno bil najzvestejša pestunja in zato so ga ti v solzah spremljali na poslednji poti. Starček je bil celo svoje življenje čil in krepak; alkohola ni okušal; bil je v vsaki reči varčen, ponižen in globoko prešinjen z vero. Naj počiva v miru božjem, preostalim pa naše srčno sožalje!

Bočna pri Gornjemgradu. Na belo nedeljo smo obhajali pri nas zelo lepo in veselo slovesnost, zlato poroko obče spoštovanih ter priljubljenih zakoncev Jožefa Rop, posestnika, in Antonije, rojene Šket. Te redke slavnosti so se udeležili skoraj vsi župljani, svatov je bilo nad sto. Počastila sta zlatoporočenca tudi dva odlična gospoda gosta: gimn. profesor v Mariboru Jakob Richter, tukajšnji rojak iz Noveštitke, in sosedni mestni župnik gornjegrajski. G. profesor je v cerkvenem govoru slavil odlične lastnosti zlatoporočencev, skrbno in modro odgojo otrok, ki jima delajo čast in veselje (sedem še živih) in je dalje dokazoval, kako je sv. krščanska vera in življenje po njej edini in zanesljivi pogoj prave zakonske sreče. Pri slavnostnem obedu so prav lepo svirali tamburaši iz sosedne župnije sv. Franciška, sedem pridnih in poštenih fantov; vsa čast in hvala jim in prisrčni Bog plačaj! Zlatoporočencema želimo, da bi še doživela biserno poroko!

Gornja Ponikva pri Žalcu. Pomladno prenavljanje in presnavljanje se je pri nas začelo takoj po umiku snežne odeje. Vzporedno s tem naravnim prenavljanjem se je vršilo duhovno s sv. misijonom v dneh od 4. do 11. marca, ki sta ga vodila pp. jezuita iz Ljubljane. Jedrnat govori in veličastna procesija, takozvana pravna ali rimska procesija, zvečer z Najsvetejšim, vse to je dalo dušam nove pomladi. Iskrena hvala domačemu g. župniku, ki nam je omogočil te dneve duhovne preosnove. — V večnost je odpotoval Jekopinov oče v starosti 91 let. Pokopali smo ga prav na nedeljo, na prvi dan sv. misijona. Ob grobu je domači g. župnik v zbranih besedah proslavljajal njegovo vzorno življenje. Par dni po sv. misijonu nas je zapustil daleč na okoli znani vestni zidar in družinski

Kanade. Po končani vojni je prejela žival milostni prevžitek. General je poslal konja na farmo svojega brata, kjer so skrbeli za njega. Ko je general umrl, je bil konj že prestar, da bi se udeležil gospodarjevega pogreba. Žival bi ne bila preživela daljnega potovanja v Montreal. Sploh pa ni bilo že leta in leta med konjem ter generalom nobenih zvez. Od dneva generalove smrti stari konj ni več jedel in je po 8 dneh poginil.

Advokat obglavljen.

Dne 11. aprila 1934 je bil v mestu Aix na Francoskem obglavljen advokat Sarret. Mož je bil rodом iz Trsta

smo ostavili v Jeruzalemskih goricah kot sedemletnega ravnokar pokristjanjenega Turčka. Franc je bil ob tokratnem posetu dedeka in g. župnika 17 letni mladenič. Materine visoko-krepke postave, očetove uprav turške odločnosti, ne baš lepega obraza, pač pa mu je žarela iz oči — nedolžnost — sad najskrbnejše vzgoje. Užival je domačo vzrejo pod skrbnimi očmi dobre matere. V predmetih, ki bi mu naj služili in ga pomagali preživljati v življenju, sta ga šolala domača gospoda. Gospod župnik ni pozabil, da je bil v tistih časih brez pravega pomena mladeč, ki bi ne znal sigurno sedeč v sedlu sukati meča, metati kopja, streljati iz puške ter nabijati top in možnar.

Franček — že takorekoč mali vitez po izobrazbi in vežbi — je pozdravil miklavška romarja in ju povedel v hišo k materi. Ta se je čudila obisku očeta, ki se je sicer držal doma in se ni podal dalje, nego je segal ropot veržejskega bobna.

Pri Jeruzalemu sta kovala možakarja bojne načrte, ki so bili najlepša godba za Frančka; Vidi pa so poživiljali najbridkejšje spomine na ugrabitev in turško sužnost. Naj bo Jeruzalem utrdba za celo župnijo Miklavž, je bil zaključek obiska župnika Starihe

in veržejskega »hauptmana«. Župnik bo najel ljudi ter vodil delo, Vida bo dala na razpolago svet in turško zlato, da najeti in prostovoljni robotniki ne bodo preklinjali utrdbe, predno bodo gotove in pred njihovim izkušenim — dalekosežnim pomenom.

Kar je miklavški župnik Veržejcem obljubil, je tudi držal. Na jesen leta 1703. je hodil po svoji župniji od hiše do hiše, od enega hrama po goricah do drugega. Povsod je govoril o preteči nevarnosti vpadu Krucev in o potrebi samoobrambe, sicer bodo spremenili madžarski vragovi nemoteno Mursko polje v puščavo. Miklavčani so verjeli svojemu dušnemu pastirju ter obljubili prostovoljno roboto krog nove cerkvice žalostne Matere božje v Jeruzalemu (pozidana 1652), dasi je smešil gospod kaplan Jakob Kopriunšek župnikov strah, katerega mu je vcepil ono staro predeno in tarantalo iz Veržeja, ki vidi v vsakem prekmurskem kmetu tolovajskega Kruca!

Ko so bili delavci deloma naprošeni in deloma najeti, je pomogel gospod Martin Ljutomeržanom, in sicer trgovcem ter kovačem, do zaslužka. Pokupil je vse motike in krampe. Radgona ni zmogla zanj dovolj smodnika. Iz Maribora in Gradca so bile naro-

oče Blaž Kotnik. Nenadno ga je Bog poklical nekaj nad 60 let starega v rajsko spomlad. — Naši sadjarji se pridno gibljejo in skušajo preprečiti raznim zajedavcem cvetja in sadja njihovo kvarno delo. Na belo nedeljo nam je praktično pokazal g. Turnšek iz Celja, kako je treba uporabljati garkon. Našli smo v listih naših sadovnjakov obilo škodljivega mrčesa. Pred kratkim je bilo čitati v časopisu o nekakšni podpori za uničevanje mrčesa. Sedaj je stvar utihnila. Morda je mrčes uničil podporo.

Pameče pri Slovenjgradu. Likvidirane so livše občine Vrhe, Sele, Št. Janž in Pameče, in ustanovljena je nova občina Pameče, kateri načeluje g. ing. Vrhnjak Vinko, inteligent in kmetovalec, pristno slovenske in krščanske misli. Pred meseci si je v svoj dom privedel novo gospodinjstvo v osebi naše vzorne učiteljice Marice Ferenčakove, neumorne prosvetne delavke. Želimo jima stotisoč sreč! — Tukajšnji gasilci se pridno gibljejo. Pripravljajo »Miklovo Zalo«, kjer nastopi nad 40 igralcev. — V pustnem času ni nobena naših deklet imela sreče stopiti v zakonski stan. Sedaj bo gdč. Uršej Veronika, po domače Sp. Kavdekova, imela prva pogum stopiti na novo pot življenja ob strani bivšega dolgoletnega cerkvenega ključarja na Kronske gori. Obilo sreče!

Iz laškega okraja. Zadnjič sem poročal, da je proračun okrajnega cestnega odbora povišan od 15 na 43% za prihodnje proračunsko leto. Na seji okrajnega cestnega odbora, ki se je vršila dne 30. marca, se je proračun znižal in seveda tudi doklade od prej predvidenih 43 na 25%, kar pa je seveda v primeri z lanskim še vedno povišanje, čeprav manjše, kakor je bilo prvotno namenjeno. Zakon daje davkoplačevalcem pravico, da v določenem roku, ko je proračun razpeložen davkoplačevalcem na vpogled, zoper istega ali pa samo zoper posamezne postavke ugovarjajo in stavijo svoje pripombe. V jeseni, ko prejmemo od davčne uprave položnice, ne pomagamo nič, ako kdo robanti zoper prevelike davke; treba je pravočasno in pravilno ugovarjati. Kakor za cestne doklade, velja isto tudi za občinske doklade. Tudi pri občinskih proračunih smejo davkoplačevalci ugovarjati in staviti pripombe; seveda je po novem zakonu rok za to precej kratek, samo pet dni po razgrnitvi pro-

računa. V cestnem proračunu je večja postavka za preložitve ceste Mišji dol — Rimske toplice, kakor tudi za mostove na isti cesti, nadalje gradnja mostu na cesti Sv. Marjeta — Hrastnik, razširitev ceste Celje — Laško, postavitev ceste v Trbovljah. Gotovo je v okraju še mnogo javnih del potrebnih, ako bi bilo denarja.

Krško ob Savi. V nedeljo dne 22. aprila, ko ebhamo vnanje praznovanje praznika varstva sv. Jožefa, je v cerkvi sv. Jožefa na Trški gori običajna vsakoletna služba božja in sicer ob 11. uri dopoldne.

Buče. Poročila sta se dne 8. aprila t. l. vrl mladenič Franc Smodila, posestnik na Vranski gorci, in Marija Sinkovič, članica tukajšnje dekliške Marijine družbe. Obilo sreče!

Splošna brezposelnost

je znatno pomnožila vrste onih temnih prikazni, ki jim nič ni sveto ter z vlommi in tatvinami prinašajo strah in siromaštvo. Pomisli, če nimaš morda stvari, ki ti jih lahko vlomilci odneso ali vsaj poškodujejo. In kako bo, ako teh stvari ne dobiš nikdar več nazaj in zanje nikjer nikakega nadomestila ali povračila?

Zato ravnaš pač pametneje, če se zoper vlomsko tatvino zavaruješ pri naši domači Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani. Za majhno premijo imaš potem polno gotovost, da ti vlomilci in tatovi ne morejo povzročiti znatnejše škode.

Razveljavljene občinske volitve.

Gomilsko.

Upravno sodišče v Celju je izdalo sledečo odločbo:

Zoper občinske volitve, ki so se dne 15. oktobra 1933 vršile v občini Gomilsko, okraj celjski, se je v volivnem imeniku vpisani Cizej Franc, sofer v Grajski vasi, dne 22. oktobra 1933, torej v odprtem roku osmih dni po dnevu volitev, pritožil na upravno sodišče v Celju.

Upravno sodišče je po par. 50 zakona o občinah v nejavni seji odločilo:

Pritožbi se ugodi in se razveljavijo občinske volitve radi nepravilnega postopanja volivnega odbora s tem, da se morajo po par. 50 odstavka 5 zakona o občinah v mesecu dni od dneva prejema te odločbe vršiti nove volitve.

Zoper to odločbo ni pravnega sredstva.

Razlogi:

Na pritožbo zgoraj imenovanega je upravno sodišče po pregledu pritožbe in vseh volivnih spisov ugotovilo, da so se pri volitvah za občinski odbor zgoraj navedene občine dogodile sledeče bistvene nepravilnosti:

I. Za predsednika volivnega odbora je bil od okrajnega načelstva postavljen Zemljič B., ki ni volivni upravljenec občine Gomilsko. S tem je prekršen predpis par. 6 zakona o občinah, ki izrečno odreja, da se predsedniki volivnih odborov postavijo izmed pismenih volivcev dotične občine.

II. Nadalje trdi pritožitelj, da je bil Muhovic Ivan, predstavnik Rančigajevе liste, že ob devetih neupravičeno odstranjen iz volivnega lokala.

Predstavnik Muhovic v svoji izjavi trdi, da je bil odstranjen zaradi sledečega dogodka: Predsednik volivnega odbora je vprašal volivce: »Za katero listo glasujete, za državno ali proti?« Na moje vprašanje, zakaj stavi tako vprašanje, saj sta vendar obe listi od sodišča potrjeni in torej nobena ni protidržavna, in ko sem zahteval, da se to zapiše v zapisnik, sem dobil odgovor, da se naj takoj odstranim iz volivnega lokala, sicer da me odstrani z orožniki. Vzel sem svoje listine in hitel po namestnika Orožima Franca, ki sem ga dobil blizu gasilnega doma. To je bilo že ob devetih dopoldne.

Uradno sestavljeni zapisnik o tem ugotavlja sledeče:

Po ponovnem vmešavanju predstavnika Rančigajevе liste g. Muhovica v volivno poslovanje, zlasti s trditvijo, da je rabil predsednik volivnega odbora v opozorilu na volivce, izraze: »državna« in »protidržavna lista«, je odredil volivni odbor, da se imenovana predstavnik izključi ter mora isti volivni lokal takoj zapustiti.

čene od orožarjev puške in razno drugo orožje. V zahvalo za takoj izplačana naročila je žel stari gospod pikre opazke na račun lahkovernosti, ker se je dal pretentati od pretepaškega Veržejca in še svoje župljane goni na brezmiselno delo. Veržejci niso mogli potegniti nikogar drugega z vojno nevarnostjo, so pač Šmiklavčane, ki so telebasti rovtarji in hvala Bogu, da samo gledajo Mursko polje!

Nič boljše se ni godilo župniku in Ropošu kakor očaku Noetu. Tudi on je zbijal ter vezal barko in je bril tedanji izprijeni svet norca iz brodograditelja.

Nikakor ne smemo misliti, da bi se bili lotili Šmiklavčani pri tolikem posmihanju od vseh strani z navdušenjem kopanja rovov, nametavanja nasipov, opletanja jarkov s šibjem ter izgrebanjem podzemeljskih shramb za: smodnik, smolo, orožje ter živila. Delali so iz uslužnosti do cenjenega gospoda župnika ter Vide. Revnejši so lepo zaslužili ob pomikanju dela na pozno jesen pri hrani in zadostni pijači.

Jarki so se poglobljali krog cerkve, nasipi dvigali. Glavne točke iz zemlje nametanih in zbuntanih utrdb so bile med seboj zvezane s poprečnimi dohod-

nimi grabami. Za nasipom po vsaki strani hriba se je morala umakniti vinska trta prikritim volčjim jamam, katere so nabili z navzgor zaostrenimi koli. Takele naprave so bile za napadalce pri nepazljivosti presneto nevarne. Zvozili so za nasipe velike kupe slame in čebelarje panje iz cele župnije.

Ob koncu leta 1703. je priganjal gospod Stariha k delu. Stari veržejski »hauptman« si je bil prišel ogledat obrambne utrdbe. Klel se je na krščeno dušo, da je videl cela krdela Krucev, ki vršijo dobro preračunane priprave za vpad. Tokrat bodo vdrli v Medžimurje in od tam se bodo razpredli po Murskem polju in še dalje. Madžarska je izčrpana, da opustošena vsled neprestanih prask z Avstrijo. Krucevska krdela se nameravajo založiti z vsem potrebnim na račun Slovencev. Starec je napovedoval prebridko istino, katero je poslušnil le Šmiklavž na župnikov pritisk.

(Dalje sledi.)

Širite „Slov. gospodarja“!

in je imel na vesti tri življenja iz pohlepa po denarju. Sarret se je imenoval s pravim italijanskim imenom Sarriani in je izvršil zločine s pomočjo dveh bavarskih Nemk, sester Schmidt, na kateri je hotel pri obravnavi zvaliti vso težo krivde. Sodišče je pa spoznalo advokata kot glavnega krivca in ga obsodilo na obglavljenje. Sarret je tajil do zadnjega krivdo in še pod giljotino je trdil, da je on žrtev pravne pomote. Njegova zadnja želja je bila obnova procesa, da bi se na ta način obvarovalo njegove otroke sramote, da je končal njih oče pod rabljevo roko.

Pred tem pa je bil sestavljen zapisnik, ki ugotavlja, da je Muhovic kot predstavnik Rančigajeve liste protizakonito pristopil k mizi volivnega odbora, da bi kontroliral pravi potek glasovanja. Predsednik ga je pozval k redu in pripomnil, da je ta opomin prvi in zadnji.

S tem svojim postopkom je volivni odbor prekršil predpis par. 34 zakona o občinah, ki jasno določa, da imajo predstavniki kandidatnih list pravico prisostvovati poslovanju volivnega odbora in podajati pripombe. Te pravice mu volivni odbor ne bi smel krati tudi v primeru, če bi se posamezne njegove pripombe pokazale kot neutemeljene. S to kršitvijo pravice predstavnika Rančigajeve liste so pa obenem volivni akti izgubili enega glavnih zakonskih pogojev verodostojnosti.

Pritožitelj nadalje trdi, da sta morala predstavnik Rančigajeve liste in njegov namestnik sedeti pri precej oddaljeni mizi, ne da bi bila smela hoditi gledat, kako se vodi glasovalni seznam (to je splošni in posebna seznama za poedine kandidatne liste), dočim je predstavnik nasprotna liste sedel poleg mize, pri kateri je posloval volivni odbor in je tako imel ves vpogled v volivne spise.

O tem so bili zaslišani predsednik in člani volivnega odbora. Po izpovedbi predsednika Zemljiča je predsednik Rančigajeve liste s svojega mesta vpisovanju glasov lahko sledil in lahko točno videl, v kateri seznam se je glas vpisal in to tem bolj, ker sta člana volivnega odbora vodila vsak po en zapisnik za poedine liste oddanih glasov, dočim je tajnik vodil splošni glasovalni seznam. To vpisovanje se je vršilo na ta način, da se je oddani glas vpisal najprej v vpisnik za dotično listo, potem pa se je ta vpisnik oddal tajniku, da je ime vpisal še v splošni glasovalni seznam.

Člana volivnega odbora Praznik Ignac in Turnšek Maks pa sta tozadevno izpovedala, da se je predstavnik Rančigajeve liste takoj s početka pritoževal, češ, da se z njegovega mesta nič ne vidi in da hoče imeti mesto bližje pri mizi volivnega odbora. Predsednik komisije pa je odgovoril, da ostane pri tem, kakor je odredil in da se mora predstavnik pokoravati njegovim odredbam. Po mnenju Praznika Ignacija predstavnik Rančigajeve liste s svojega mesta ni mogel slediti vpisovanju oddanih glasov. Obe priči tudi trdita, da se je vpisovanje oddanih glasov vršilo isto časno in sicer tako, da je prvotno vodil vse vpisnike tajnik, pozneje je pa oba vpisnika za poedine kandidatne liste oddanih glasov prevzel na odredbo predsednika član volivnega odbora (priča Turnšek). Obe priči tudi izpovesta, da predsednik (razven enkrat) ni dovolil predstavniku Rančigajeve liste, da bi hodil gledat k mizi volivnega odbora, kako se vpisujejo oddani glasovi, in mu je celo zagrozil, da ga bo izključil, če ne bo ostal na svojem mestu.

Upravno sodišče ni imelo pomislekov glede verodostojnosti izpovedb priča Praznika in Turnšeka, osobito, ker sta oba glasovala za nasprotno listo in torej nista pristaša pritožitelja. Iz njunih izpovedb in iz uradnih spisov pa izvira: 1. da predstavnik Rančigajeve liste ni smel zapuščati svojega mesta zaradi vpogleda volilnih vpisnikov; 2. da s svojega mesta ni mogel slediti vpisovanju glasov, ki se ni vršilo na način, kakor je to opisal predsednik volivnega odbora. Pri tem je treba še vpoštevati še okolnost, da je predstavnik Rančigajeve liste sedel tako, da mu je vse

vpisnike pri mizi volivnega odbora zakrival tajnik Derča, ki je sedel v sredi s hrbtom obrnjen proti predstavniku Rančigajeve liste in mu tako zakrival tudi prostor pri mizi, kjer je vodil Turnšek oba vpisnika za poedine kandidatne liste oddanih glasov. Iz skice, ki je priložena zapisniku o zaslišanju pred sednika Zemljiča, je dalje še razvidno, da so volivci prihajali do predsednika, ki je sedel tako, da je tudi vsak volivec pred njim oviral pregled predstavniku Rančigajeve liste.

Tako postopanje volivnega odbora ni v zakonu osnova. Po par. 34 zakona o občinah bi predstavniku priznana pravica prisostvovanja izgubila vsak smisel, če bi s to pravico prisostvovanja ne bila združena tudi pravica in možnost nadzorovanja volivnega postopka. Pravica nadzorovanja se more izvajati na več načinov: 1. z nadzorovanjem zapisnikarjev pri vpisovanju oddanih glasov v glasovalne sezname; 2. z beleženjem oddanih glasov po predstavnikih. Prvi način je sigurnejši od drugega, ker se tiče neposredno sestavljanja uradnih spisov, dočim se dobi pri drugem načinu nadzorovanja samo dokazno sredstvo. Brez dvoma je tedaj važno, da ima predstavnik možnost vpogleda v glasovalne vpisnike; sme pa vsekakor poleg tega tudi beležiti oddane glasove. Če mu volivni odbor ne dovolj enega od navedenih načinov kontrole ali celo obeh in če predstavnik osporava uradno ugotovljeni rezultat volitev, se poslovanju odbora ne more več priznati popolna verodostojnost.

Tak primer je tukaj podan. Iz zgoraj navedenega je razvidno, da med glasovanjem predstavnik Rančigajeve liste ni smel kontrolirati vpisovanja glasov. Pa tudi ob koncu glasovanja se mu je ta pravica odrekla.

Po izjavi Orožima Franca, namestnika predstavnika Rančigajeve liste, je predsednik volivnega odbora ob koncu glasovanja razglasil, da je glasovalo 234 volivcev, od teh za Hočevarjevo listo 118, za Rančigajevo listo pa 115. Ker so bili ti podatki povsem nasprotni njegovim zapisnikom, je hotel, da se ugotovi, odkod razlika. Predsednik volivnega odbora pa mu je odgovoril, da za takšno ugotovitev ni časa.

To izjavo v bistvu potrdijo vsi člani volivnega odbora. Predsednik Zemljič kot priča tozadevno izpove: Njegovo (Orožimovo) zahtevo, da se naj stavi v zapisnik (da se uradna ugotovitev ne vjema z Orožimovimi zapiski) in da se naj njegovi zapiski primerjajo s podatki v uradnih glasovalnih seznamih, je odklonil, ker so bile volitve že končane.

Tudi v tem pogledu postopanje volivnega odbora ni bilo pravilno. Po par. 34 zakona o občinah v zvezi s par. 26 banovinske volivne uredbe sme predstavnik kandidatne liste prisostvovati poslovanju volivnega odbora ter staviti pripombe prav do časa, ko se zaključijo končni zapisnik o izidu volitev. Zahteva Fr. Orožima je bila tedaj upravičena, zlasti še z ozirom na dejstvo, da v teku volitvenega postopanja ni imel možnosti kontrole nad poslovanjem volivnega odbora.

Radi navedenih razlogov je bilo odločiti, kakor je zgoraj izrečeno. Celje, dne 22. februarja 1934.

Ob skrivnostni Amaconki.

Belem (Para), Brazilija, Collegio do Carmo, 12. januarja 1934.

Obljuba dolg dela! Pri svojem odpotovanju sem obljubil takojšnje obvesti-

lo o svojem prihodu. Ker mi je znano, kako čakajo dragi prijatelji in znanci po lepem zelenem Medmurju: na Gibini, na Šafarskem, v Razkrižju, v Štrigovi, v Selnici, v Murski Soboti, na Logu, v Sevnici ob Savi itd., prosim dragega »Slovenskega gospodarja«, naj jim ponese moje prve mile pozdrave preko daljnega Oceana v njih hiše in domovja.

Ko sem odpotoval dne 11. decembra rano iz Murske Sobote preko Ljutome-
ra proti Ljubljani, so se mi oči vedno in vedno obračale proti znanim milim goricam štrigovskim in težko mi je bilo slovo, saj sem tamkaj pustil pozorišče svojega dela, svoje znance in prijatelje, da pohitim tja preko morja, da ponesem glas domovine tamkajšnjim rojakom ter tako izpolnim svoje poslanstvo. Iz Ljubljane proti Trstu me je spremljal piš in metež snega, ki je dalje proti Trstu naraščal v pravi snežni orkan. Proti Rakeku in Postojni je sneg zapadel do 40 cm visoko. Imeli smo dokaj zamude. Stroj je sopihal, znana kraška burja je razsajala, da bi človek mislil, da bo konec sveta. Na postaji v Trstu sem moral čakati dobri dve uri, predno sem se upal nastopiti pot v salezijanski zavod, da tamkaj prenočim. Vlak iz Gorice pa sploh ni mogel v mesto radi zameta, ki ga je blokiral na tiru.

V zavodu so me prijazno sprejeli in od tamkaj sem se vkrcal v četrtek 14. decembra s štirimi sobraty na krasen in udoben urejen parnik »Neptunia« Kosuličeve družbe. Radi burje pa je tudi parnikov odhod se zakasnil za 4 ure. Popoldne nekako ob drugi uri pa smo vendar odpotovali. Radi zamude smo prišli v Split ponoči. Tu so vstopili mnogi potniki iz Banata, iz Rume in iz Dalmacije. Nekaj nemških rodbin se je selilo v Sao Paulo, nekaj v Buenos Aires, veliko Poljakov do Curytybe v Braziliji in v Argentino. Istotako je bilo tudi mnogo katoliških Armentcev iz Sirije, ki so potovali v Brazilijo. Imel sem zelo prijetno družbo. V Neapolju so vstopili ostali naši sobratje, ki so potovali deloma v Patagonijo, deloma pa v severno Brazilijo. Bilo nas je na krovu med ostalimi in razen domačega ladjinega kaplana še 5 duhovnikov. Ker imajo Kosuličevi parniki lepo urejeno kapelico, smo lahko vsak dan darovali sv. mašo. Le tu in tam je koga pograbila morska bolezen, da ni mogel maševati. Zelo razburkano je bilo morje med Neapoljem in Mesino, še hujše pa je razgrajal vihar tja proti Gibraltarju. Med Alžirjem in Gibraltarjem je bilo zelo mirno, samo škoda, da nismo mogli mnogo občudovati afriške obali, ker je bilo po noči. Atlasko pogorje in sploh vse ozemlje je bilo pokrito s snegom in občutili smo mrzlo ozračje skoraj do ravnika. Dolgo časa smo še mogli občudovati afriško-marokoško obalo, dokler se končno nismo za vedno odtrgali od suhe zemlje in objela nas je neskončnost vodne ravnine.

Sveti večer smo že obhajali blizu južnoameriške obale. Ob polnoči je bila sv. maša za vse potnike in moštvo v salonu III. razreda. Naši kleriki pod

vodstvom argentinskega novomašnika P. dol Pas so prepevali latinske molitve. Meni je bila dana naloga, da sem na predvečer spovedoval domače ter potnike, ki so hoteli sprejeti sv. obhajilo. Konec sledi.

Lepo sadje — dobre cene!

Je že tako — čim bolj je kaka rastlina plemenita, čim bolj je razširjena trgovina s plovci te rastline, čim bolj se je razvijal promet, tem večje je število sovražnikov in škodljivcev, ki to rastlino napadajo. Isto opazamo tudi pri sadnem drevju. Naši predniki še niso poznali škropljenja sadnega drevja, ker tudi razne bolezni na sadnem drevju še niso bile tako razširjene. Z večjim prometom pa so se te bolezni in razni škodljivci silno razširili, uničujejo drevje in sadje, zmanjšujejo njihovo vrednost ter ceno. Začel se je zato boj proti tem raznim škodljivcem, da se obvarujejo drevesa hiranja ter pogina in da dajejo dobro sadje, ker ima samo tako sadje pravo ceno in se lahko proda.

Zlasti letos, ko kaže, da bo sadja mnogo, bodo mogli prodati po dobrih cenah samo oni, ki bodo imeli lepo kakovostno sadje. Prepričati pa moramo dovoz slabega in črvivega sadja na trg tudi zato, ker tako sadje samo znižuje cene lepemu sadju, daje trgovcem iz tujine slabo sliko o našem sadjarstvu in razširja razne bolezni ter škodljivce sadnega drevja.

Samo s pravočasnim škropljenjem dosežemo kakovostno sadje in povečamo pridelke! Glavno škropljenje je škropljenje proti jabolčnemu zavijaču in proti škrlupu. To škropljenje se vrši takoj, ko začnejo odpadati cvetni listi. Pa pravijo sadjarji: v današnjih težkih časih, pri tej veliki gospodarski krizi, pa še razmetavati denar za škropljenje!

Kaj stane škropljenje z nosprasenom ali nosprasitom, katero sredstvo je znano kot eno najboljših proti gornjim škodljivcem?

$\frac{1}{4}$ —1 kg nosprasena ali nosprasita je potrebno za 100 litrov raztopine; k temu dodamo še $\frac{1}{4}$ kg živega ali $\frac{1}{4}$ kg gašenega apna. Raztopini nosprasita ni treba dodajati apna, je pa zato nosprasi nekaj dražji in je priporočljiv predvsem za male posestnike in male sadjarje, ker rabijo le manjše količine teh sredstev in se zato v celam ta višja cena ne pozna toliko.

1 kg nosprasena stane okrog 20 Din. Ta količina, ali pa tudi samo $\frac{1}{4}$ kg, je potrebna za 100 litrov raztopine, ki zadostuje za 10—15 drevce (po velikosti). **Za škropljenje enega drevesa je potrebno torej 7 do 10 litrov raztopine nosprasena ali nosprasita, kar znaša po vrednosti približno 1—2 kg jabolki!**

In povečanje pridelka? Računati moramo, da pridelamo vsaj za 20% več sadja. Kar je pa še več vredno, je to, da je pri neškropljenem drevju vsaj 35% črvivega in krastavega sadja, pri škropljenem drevju pa samo 8%. Vsak sadjar pa ve sam in si more zračunati sam, kaj to pomeni pri prodaji sadja.

Zato je yažno, da ne zamudimo glavnega škropljenja takoj po cvetju in je zato treba pravočasno naročiti sredstva, potrebna za to škropljenje. Najbolj priporočljivo je, da naroči Sadjarska podružnica za svoje člane ali pa več posestnikov skupaj, ker tako naročilo vsa sredstva znatno poceni.

(Opozorjamo na oglaš!)

Pišite še danes na naslov: »Agako«, Celje, poštni predal 19, in naročite sredstva proti sadnim škodljivcem. Oznanite zadnjo pošto in železniško postajo. Cene najnižje.

Ne vemo ne ure ne dneva!

V naši mirni vasi je podtaknila na velikonočni pondeljek zlobna roka ogenj. V trenutku se je vas spremenila v ognjeno morje, ki je razširjalo tako vročino, da gasilci sploh niso mogli v bližino gorečih hiš in se je moralo sedem došlih gasilnih društev omejiti na čuvanje ostalih stavb. Niti vse živine, niti svinj nismo mogli rešiti. Zgorelo je pet krav, 12 prašičev, obilo perutnine in premičnin. Najpogumnejši reševalec je plačal svoj pogum z življenjem. Danes smo ga pokopali, ker je umrl za opeklinami.

Podpisani pogorelci smo bili zavarovani pri naši domači Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani, ki je vsem priznala vso zavarovano vso do zadnje pare. Zanimivo je, da je bil neki posestnik med nami zavarovan pri njej komaj 32 ur. Za to kulantno postopanje se podpisani pogorelci Vzajemni zavarovalnici toplo zahvaljujemo.

Markovci pri Ptuj, dne 10. aprila 1934.
Zemlarič Anton, Obrar Marija, Kostanjevec Jožef, Kostanjevec Roza, Foštnarič Martin, Foštnarič Liza, Zemlarič Ivana, Majcenovič Franc, Majcenovič Liza.

Poslednje vesti.

Politične novice.

Naš zunanji minister Jevtič je na potu v prestolico nove Turčije v Ankaro.

Predsednik bolgarske vlade Mušanov je že tudi odpotoval v Berlin, kjer se bo pogajal z nemško vlado o političnih in gospodarskih zadevah.

Bivši sovjetski komisar za vojno v Parizu. Čitateljem je znano, da je bil desna roka očeta ruskega boljševizma rajnega Ljenina, Trockij, komisar za vojno. Trockija je sedanjí diktator Rusije izgnal v inozemstvo. Sedaj biva Trockij z dovoljenjem francoske vlade v Parizu, kamor se je preselil z otoka Korzika.

Neprestane nemire imajo v Španiji.

Novice.

Novorojenčka je naplavila Pesnica pri Zg. Kungoti.

Vlomilec z obilnim plenom. Dne 15. aprila v noči je bil izvršen v Stražkih Toplicah pri Novem mestu pri trgovcu in gostilničarju Adolfu Pečjaku vlom. Lopov se je moral zvečer vtihotapiti v hišo, kjer je počakal na ugodno priliko, da je lahko izvršil nemoteno svoj posel. Vlomilec je odnesel gotovine in razne zlatnine za 20.000 Din.

Padla s stolpa in se ubila. Dne 16. aprila dopoldne se je podala v Zagrebu na stolp stolne cerkve 21letna učiteljica Angela Marušič. V višini 54 m se je nagnila čez ograjo balkona, padla s stolpa in je obležala pri priči mrtva. Neka priča trdi, da je vzrok te smrtné nesreče nenaden napad vrtoglavosti.

Romanje.

Krščanska ženska zveza za Maribor in okolico priredi meseca julija t. l. romanje v slovenski Lurd — Rajhenburg. Vsi, ki bi se radi udeležili tega romanja, se naj prijavijo do 16. junija pri odborinah ali pa v pisarni Krščanske ženske zveze, ki posluje na Aleksandrovi cesti 6 I, vsako sredo in soboto od 8. do 11. ure in od 2. do 5. ure popoldne. Polovična vožnja in posebni vlak preskrbljen. Vožnja tja in nazaj stane 50 Din. Ob priglasitvi je treba plačati 25 Din, ostalih 25 Din se mora plačati pri zvezi najpozneje do 2. julija t. l. Romanja se

lahko udeležijo tudi nečlani. Natančnejša pojasnila se bodo še objavila. — Odbor.

Dopisi in prireditve.

Zagreb. Preteklo nedeljo je skoro neopaženo šla mimo nas triletnica slovenske službe božje pri Sv. Roku. Komaj toliko smo se zavedli, da smo zapeli zahvalno pesem. Pa je vendar vredna in lepega spomina je vredna ta preteklost triletnega skritega in javnega dela, ki ga je pred tremi leti z njemu lastno gorečnostjo začel g. Kalan Janez! Ko bi si mogel g. svetnik danes ogledati sad svojega dela, bi se pač mogel razveseliti! Cerkev Sv. Roka nabitó polna vsako nedeljo dopoldne in popoldne, a zunaj cerkve poln grič naroda, ki ne najde več prostora v cerkvi! Ko bi bila cerkev vsaj trikrat tolika! Marsikaterega, ki je že kar pozabil v letih tujevanja, da ima tudi neke verske dolžnosti, je spet ganila slovenska pesem in slovenska beseda. Koliko jih je, ki niso šli v nobeno cerkev, a k sv. Roku ne zamude nikdar! Pač najlepša proslava tega triletnega delovanja je bil sv. misijon, ki je razgibal tisoče in tisoče, kateri sedaj tudi težijo k Sv. Roku, ki je pa za nove potrebe povsem premajhen. Marsikatero željo smo imeli ob tej triletnici. Pa niso nam ostale vse neizpolnjene. Dobili smo namreč tudi zjutraj sv. mašo. In to pri Sveti Mariji, ki je za to pač najprimernejša cerkev, ker je najbolj centralna in tudi najprijaznejša v Zagrebu.

Heerlen, Nizozemska. (Velika noč v tujini.) Neko izvanredno privlačno noč ima Velika noč v tujini, saj je to eden najlepših praznikov naše katoliške Cerkve. Kaj se pravi obhajati velikonočne praznike v tujini, ve samo tisti, ki jih je na tujem že doživel. Na izredno lep način smo proslavili izseljenci v Limburgu letos, kakor že lani, velikonočno vstajenje in sicer v lepi farni cerkvi v Heerlerheide. Mislili so si nekateri, da letos radi krize, ki tudi tukaj čim dalje bolj razsaja, ne bo tako lepo, kot je bilo lani. Pa urezali so se prav močno. Saj smo videli na velikonočno nedeljo zjutraj, kako je že ob petih zjutraj ogromna množica našega izseljeniškega naroda iz Limburga napolnila veliko cerkev v Heerlerheide. Več ko pet avtobusov in potem še mnogi avtotaksiji so pripeljali naše iz Brunssuma, Lutterade, Hoensbroeka, Nieuwenhagena, Speckholzerheide, Chevremonta in Eygelshofena. Bližnji pa so prišli peš, zelo veliko jih je bilo iz Heerlerheide. Pred sv. mašo se je vršila veličastna velikonočna procesija po cerkvi: na čelu naša slovenska šolska mladina pod vodstvom zasluzne gospe Ažman, dalje zastave vseh naših katoliških društev, potem pevski zbor pod vodstvom domačina g. Shoubena iz Heerlerheide; sledili so društveni predsedniki z gorečimi svečami v rokah pred Najsvetejšim, ki ga je nesel za naš narod velezasluženi naš pater Theotim, ki je potem tudi opravil daritev sv. maše. Pridigal je pa naš dobri in za naše izseljence toliko žrtvujoči č. g. Oberžan, naš izseljeniški duhovnik. Njegov cerkveni govor je naredil na vse navzoče globok vtis, tako da menda nobeno oko ni ostalo suho. Veličasten in do srca segajoči prizor je bil, ko se je cela cerkev dvignila ter smo poklekli drug za drugim pred obhajilno mizo, da sprejmemo velikonočno sv. obhajilo, katero sta delila med celo sv. mašo dva duhovnika. Med sv. mašo je mešani pevski zbor iz Heerlenheide pod vodstvom domačina g. Shoubena prepeval slovenske velikonočne pesmi in svirala je slovenska godba iz Brunssuma. Zares, tako lepe velikonočne slavnosti, kot smo jo letos doživeli, si želimo še, saj smo ta praznik skoro na svojo krizo pozabili. Da, rojaki, hvaležni bodimo

našim dobrim voditeljem, ki se toliko trudijo, da nam izseljencem lajšajo naše bivanje v tujini, in zatorej ostanemo tudi vnaprej zvesti geslu: v luči vere ljubimo svoj dom.

Listnica uredništva.

Dol pri Hrastniku: Prireditve društva Krščanska šola nismo prinesli, ker nam niste poslali v znamkah po zakonu predpisane davčne takse. — Bočna pri Gornjemgradu: Poročilo o zlati poroki smo objavili, slike ne moremo, ker taka objava preveč stane, drugič je fotografija premajhna in bi ne mogli v odtisu na časnikarski papir razložiti nobene osebe.

MALA OZNANILA

Sprejme se rodbina do 4 članov na delo in stanovanje v bližini Celja. Naslov v upravi lista. 425

Jabolčnik, katerega sem pred vojno pod imenom »Jablus« na tisoče zavojev razpečal ter je izborna domača pijača, katero si vsaki doma naredi za majhen denar. Pišite po navodila: »Jablus«, Renier, Podčetrtek. 421

Zaščita kmeta pri ureditvi kmetijskih dolgov je mogoča samo potem »Zaščite«. Kmetje, pristopajte polnoštevilno k Vaši zadrugi »Zaščita«, r. z. z. o. z., Ljubljana, Grafika, Masarykova cesta 14 II. Dosedaj stotine članstva. 423

Služba organista in cerkovnika pri V. Nedelji se odda takoj ali ob dogovorjenem roku. Zaslugek v denarju in zbirci. Prednost ima ljubitelj cerkvenega ljudskega petja in kat. akcije. — Cerkevno predstojništvo Velika Nedelja. 420

Pastirja, 15 do 17 let starega fanta, takoj sprejme z vso oskrbo graščina Freistein, pošta Pragersko. 418

Kompletni rušt 7 × 5 se poceni prodaja. Vprašajte Lebarič Košaki. 417

Pastir, šole prost, se sprejme. Vukovje št. 51, p. Sv. Marjeta ob Pesnici. 416

Iščem službo hlapca, nastop takoj. Naslov v upravi lista. 414

Starejša oseba, ki zna dobro kuhati in šivati ter sploh vsa gospodinjstva dela, išče službo. Naslov v upravi lista pod številko 412.

Prodajam 1 vagon suhega jesenovega kolarskega lesa. Franc Kališnik, Pameče pri Slovanjgradcu. 411

Ženini in neveste! Poceni, dobro in lepo se oblečete v novi trgovini Senčar Metod, Štrigova. Velika zaloga vsakovrstnega blaga, izgotovljenih oblek, klobukov, poročnih prstanov itd. po znižanih cenah. Pridite in prepričajte se! 397

Prodajam sto mtc. sena na knjižico Posojilnice v Narodnem domu v Mariboru brez odbitka. Matevž Brus, Zg. Kungota. 346

Prodajam 3 orale gozda, pripravno za kočjo postaviti in preurediti v polje, solčna lega, 5000 Din. Gregor Lipovnik, Guštanj. 410

Sprejem učenca, starost 16—18 let, nastop s 1. majem. Drevesnice J. Gradišnik, Šmarjeta pri Celju. 409

Viničar starejši, z odraslimi otroci, po možnosti več rokodelstva, se nastavi takoj ali pa pozneje. Uprava kostričniških vrelcev, Kostričnica, pošta Podplat. 405

Birmanci, botri! Klobuke kupite najboljše in najcenejše pri Antonu Filipančiču v Mariboru, Vetrinjska ulica 6. 377

Hlapca, pridnega, treznega, vojaščine prostega, sprejme takoj: Pohorski dom, Hoče. 413

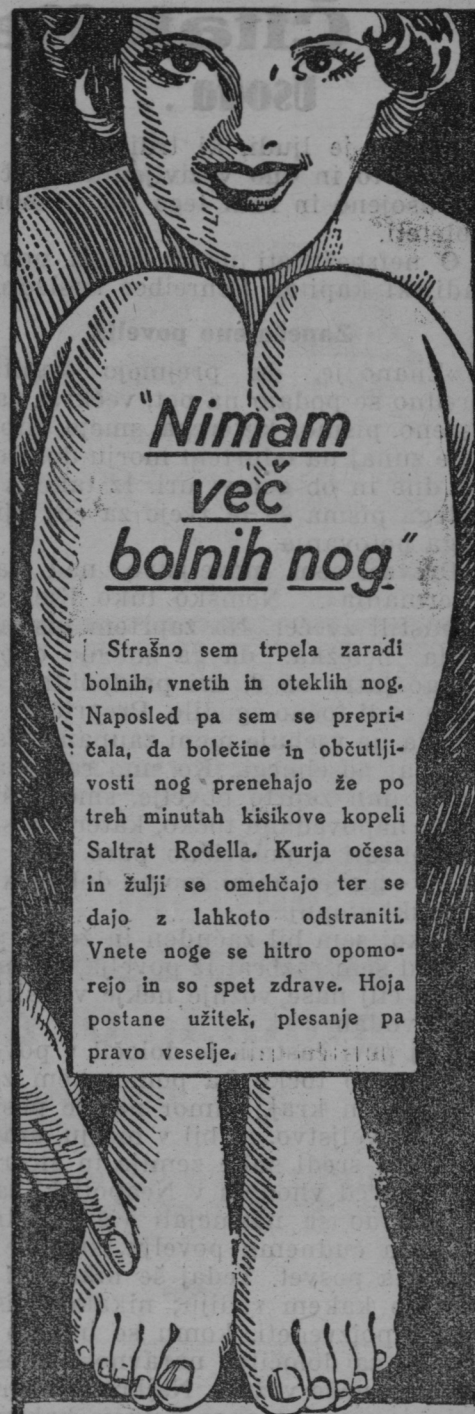
Ali veš, da se lanena preja tke najceneje v tkalnici »Krosna« v Ljubljani, Zrinjskega 6. Pošlji jo tja, da dobiš lepe in močne rjuhe. Sprejema se tudi predivo. 394

Posestvo se prodaja v Spodnjem Velovlaku pri Ptuj, obstoječe iz stanovanjske hiše z dvema stanovanjema, gospodarskega poslopja in 14 oralov posestva (eventualno se odda tudi manj oralov pri hiši). Razven tega se prodajo tudi posamezne parcele, kakor njive, travniki in gozdovi. Pojasnila daje: Al. Brenčič, posetnik in trgovec, Ptuj. 389

Vabilo na občni zbor Hranilnice in posojilnice r. z. z. n. z., v Turnišču, ki se bo vršil dne 29. aprila 1934, po 11. uri v uradnih prostorih s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za 1. 1933. 4. Čitanje revizijskega poročila. 5. Slučajnosti. Če bi ta občni zbor ne bil sklepčen, se vrši pol ure nato drugi občni zbor na istem mestu in z istim dnevnim redom, ki je sklepčen ne glede na število udeležencev. — Načelstvo. 426

Vabilo na XXIII. redni občni zbor Živinorejske zadruge za Tosti vrh in okolico, r. z. z. o. z., ki se bo vršil v nedeljo dne 29. aprila t. l., ob pol drugi uri popoldne v gostilni pri Blatniku na Dobrihah s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Poročilo o izvršeni reviziji. 4. Odobritev računskega zaključka za leto 1933. 5. Slučajnosti. Ako bi ob navedenem času občni zbor ne bil sklepčen, se vrši pol ure pozneje na istem mestu in pri istem dnevnem redu drugi občni zbor, ki veljavno sklepa ne glede na število navzočih članov. — Odbor. 408

Preklic. Podpisana Kramaršek Helena, pos. v Dramljah-Straže, preklicujem in obžalujem neutemeljena obrekovanja, ki sem jih svojčas raznašala o gđc. Mariji Grabler, posestniški hčeri iz Dramelj, in izrecno povdarjam, da tozadevne govorice niso bile resnične in se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe. Celje, dne 14. aprila 1934. — Helena Kramaršek. 419

"Nimam več bolnih nog"

Strašno sem trpela zaradi bolnih, vnetih in oteklih nog. Naposled pa sem se prepričala, da bolečine in občutljivosti nog prenehajo že po treh minutah kisikove kopeli Saltrat Rodella. Kurja očesa in žulji se omehčajo ter se dajo z lahkoto odstraniti. Vnete noge se hitro opomorejo in so spet zdrave. Hoja postane užitek, plesanje pa pravo veselje.

Hitro! Pomočite bolne noge v kopel **SALTRAT RODELLA** in Vaše bolečine bodo takoj olajšane.

Pred nakupom

blaga ali izgotovljenih oblek in oblek, svilenih robcev, klobukov, nogavic, čevljev in drugih potrebnih stvari za **birmo**, ne premišljuje, kje si bode vse to nabavil, temveč pojdi ali pišite po vzorce in cenik od 213

TRGOVSKI · DOM
Sternecki
TOVARNA · PERILA · IN · OBLEK

kateri Vam nudi vse gornje predmete v veliki izbiri, po nizkih cenah in v dobri kakovosti. Obleke se izdelajo v lastni tovarni po meri v dveh do treh dneh.

Čitateljem v pouk in zabavo.

Usoda ...

Koliko je ljudi, ki trdijo, kako jim je bilo to in ono v življenju odločeno ali usojeno in radi tega jih je moralo doleteti.

O neizbežnosti usode beleži nemški ladijski kapitan Schreiber naslednje:

Zapečateni povelje.

»Znano je, da prejmejo kapitani, predno se podajo na pot, večkrat zapečateni pismo, katerega smejo odpreti šele zunaj na odprtem morju določenega dne in ob gotovi uri. Iz takega zaprtega pisma se le zvejo za cilj njihovega potovanja.

Prevzel sem poveljstvo nad ladjo »Germania«. Nemško lukso Kiel smo zapustili zvečer. Na zaprtem pismu je stala beležka, da ga smemo odpreti drugo jutro ob 9. uri predpoldne, kar se je tudi točno zgodilo. Prepričan sem bil, da ne vsebuje meni zaupano pismo nič kaj posebnega. Ko smo razpečatili drugi dan zaprto povelje, smo našli v njem napovedano točko, kateri se smemo bližati s polovično paro. Naš cilj je bil označen natančno po dolžinski in širinski stopnji.

Takoj sem bil začuden in že na prvi pogled sem razbral iz povelja, da mora ležati cilj naše vožnje nekje v italijanskih vodah.

Moj prvi častnik je določil v povelju zaukazano točko na pomorskem zemljevidu. In kraj, kamor nas je poslalo višje poveljstvo, ni bil v morju, ampak prav na sredi suhe zemlje in sicer na otoku pred vhomom v Neapoljski zaliv.

Ko smo se nasmejali višji častniki od srca čudnemu povelju, smo se sestali na posvet. Tedaj še nikdo ni govoril o kakem radiju; nikakor nismo mogli poizvedeti, komu se imamo zahvaliti za določitev naravnost smešnega cilja naše vožnje. Najbrž je zagrešil izdane zapečatenega povelja kak prav raztresen generalštabni oficir. Povelje je povelje! Čeravno je nesmisel, zahtevati od križarke, da naj skoči iz morja na suho zemljo, sem se vendar odločil, da bom zaukazano izpolnil. Zakrmarili smo ladjo proti zaukazani točki. Boste že čuli, kaj vse se je zgodilo.

Od usode narekovano povelje.

Nižji ladijski častniki in moštvo niso znali za vsebino brezglavega povelja, a jim ga tudi nisem maral zaupati, da bi ne osmešil predstojnikov.

Na pomoč mi je priskočilo naravnost pasje vreme. Morski valovi so razsajali, bučali in grozili s silovitostjo, kakoršne do tedaj še nisem doživel. Nobeden od nas, ki smo se vozili tedaj na križarki »Germanija«, se ni znal spominjati, da bi bil okusil srditejšo morsko burjo ter bolj razbesnelo divjanje valov. Prepričani smo bili, da se bomo vsi potopili z ladjo vred kakor ob vesoljnem potopu.

V neprestanem smrtnem strahu mi je vedno blodilo po glavi: Kako in kje bom pri taki burji našel v povelju označeno točko. In vendar smo dosegli cilj, čeravno je premetavalo dneve

in noči našo križarko po morju liki orehovo lupino.

Ladja je priplula čisto natančno na označeno točko. Na prvi pogled nemo goče povelje je bilo izvršeno. Kako je bilo to mogoče?

Na povsem enostaven način. Kar sem zabeležil v teh vrstah, se je odigralo leta 1883. In otok, o katerem sem že pripovedoval in katerega bi naj bili dosegli, je morje pogoltnilo. In kjer je ležal otok pred vhomom v Neapoljski zaliv, je šumelo morje.

Ko se je pomirilo besnenje valovja, je rešila naša križarka na tisoče prebivalcev z zginulega otoka, ki bi se bili vsi potopili, ako bi ne bili pripluli mi baš ob pravem času na ono točko.

Nikoli pa nisem mogel zvedeti, kedo je bil izdal pri višjem poveljstvu ono na prvi pogled — blazno povelje pod zapečateni kuverto.

Najbolj koristna žival.

Učitelj govori o popolni izrabi sirovin, katere je treba tako predelati, da ne gre nič v zgubo.

»In sedaj«, pravi, »naobrtno povedano na živalstvo. Katera žival je najkoristnejša?«

Na stavljeno vprašanje hoče po vsej sili odgovoriti Lojzek.

»N —?« pravi učitelj, da bi fantka podkorajžil.

Lojzek se odreže: »Kokoš, g. učitelj. Mi jo lahko jemo, predno pride na svet, mi jo uživamo še potem, ko je umrla.«

Stara mati in kurji hlevček.

»Ti, stara mama, zakaj pa spiš v kurjem hlevcu«, vpraša mala Urška.

»V kur . . .«, stari materi je zaprlo prostodušno vprašanje sapo.

»Seveda — oče pravi, da greš s kurami k počitku.«

Pasji davek.

Pred blagajnika na davčnem uradu je stopil povsem razcapan mož.

»Želite?« je vprašal uradnik.

»Boste že oprostili, moram li plačati davek od psa, na katerega sem prišel?«

Revmatizem in mokrota.

Tona pride k zdravniku in začne: »Pred dvema letoma sem bil pri vas.«

»In?«

»Rekli ste mi radi revmatizma, naj se ogibljem mokrote.«

»In?«

Anton je jecljal: »Dve leti je daljša doba. Ali se po dveh letih zopet lahko umijem in okopljem?«

Ocena moderne slikarije.

Slikar pride v vas na letovišče. — Kmetica mu reče:

»Oh, gospod, lansko leto ste lepo naslikali našega Frančka s tako debelo barvo. Mar mi li hočete tudi tokrat podariti sliko?«

»Prav rad, če vam je slika le ugalala?«

»To ravno ne, pa vse nadležne muhe so obvisle na njej.«

Jok in grdoba.

»Ne joči, otrok«, je rekla teta Agata mali Nežiki.

»Zakaj ne, teta Agata?«

»Jok napravi človeka grdega.«

»Oh! Potem si pač ti kot otrok veliko prejekala, ljuba teta!«

Misliti in govoriti.

»Ljubim ljudi, ki povejo, kar si mislijo.«

»Ah, veš kaj: Ljudje, ki govorijo, kar si mislijo, mislijo vedno neprijetne reči!«

Petek in praznovernost.

Vi ste se poročili zadnji petek. Ali niste nekoliko habjeverni?«

»Da, pa še le od zadnjega petka se me oklepa praznovernost.«

Gostoljubje.

»Ali ni prinesel stric ničesar na mizo, ko si ga obiskal?«

»Pepelnik — in potem me je prosil za cigareto.«

Nekaj o zgodovini črne smrti.

Najhujše gorje, ki je skozi stoletja neusmiljeno morilo človeštvo, je bila takozvana črna smrt ali kuga. Od najstarejših časov do 19. stoletja je grozna morilka priromala nešteto krat iz Azije v Evropo, kjer je širila smrt ter opustošenje.

O kugi že zvemo iz sv. pisma, kako je morila v starodavnih časih po Egiptu. Leta 430 pr. Kr. se je pojavila črna kuga v grški prestolici v Atenah, kjer je pomrlo na tej nalezljivi bolezni na tisoče oseb.

V letih 542 do 594 po Kr. je razsajala kuga povsod po Evropi. Pomrlo je na milijone ljudi in cele pokrajine je povsem opustošila.

Celi svet je zajela grozna črna smrt v sredini 14. stoletja in je zahtevala v Evropi v letih 1348 do 1353 — 25 milijonov smrtnih žrtev, to je več nego eno tretjino tedajnega evropskega prebivalstva. Od omenjenih najstrašnejših let ni minulo niti eno, da bi se ne bila črna morilka pojavila zdaj tu in zdaj tam. Posebno občutne so bile kužne žrtve v 16. in 17. stoletju. Po velikih mestih je bilo tedaj število smrtnih žrtev neverjetno visoko. Leta 1523 je pomrlo v italijanskem mestu Milano na kugi 100.000 oseb, v Kölnu na Nemškem 25.000, v Lissabonu na Portugalskem 70.000, v Neaplju v osrednji Italiji 60.000. Leta 1631 v Benetkah 100 tisoč, leta 1665 v Londonu 97.000. Še v 18. stoletju je morila črna smrt po zapadnih mestih Evrope. Leta 1720 je pomrlo na kugi v francoskem mestu Marseille 50.000 prebivalcev. Od tedaj pa naletimo na večje kužne morije še samo na Balkanu in v Rusiji, dokler ni polagoma povsem ponehala in se umaknila napredku zdravniške vede.

Zgodovina beleži na Štajerskem v razdobju od leta 1349 do leta 1716 celih 70 kužnih let.

Valilna jajca čistih štajerk rjavih.
Uprava kostrivniških vrelcev v
Kostrivnici, p. Podplat. 405

Malo posestvo v bližini mesta Maribor
proda: Ternek, Maribor,
Slovenska ulica 6. 403

Hranilnica in posojilnica v Laškem, r. z. z. n. z., ima svoj redni občni zbor v ponedeljek dne 30. aprila 1934, popoldne ob enih v uradnih prostorih v kaplaniji s sledečim vsporedom: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Predložitev in odobrenje računskega zaključka za leto 1933. 3. Volitev načelstva in nadzorstva. 4. Slučajnosti. V slučaju nesklepčnosti prvega občnega zbora se vrši eno uro pozneje drugi občni zbor, ki sklepa veljavno brez ozira na število udeležencev. Laško 12. 4. 1934. 401

Pozor! Pozor!

Za čiščenje presvetega Rešnjega Telesa je izšel nov molitvenik

„Pridite, molimo!“

ki obsega poleg običajnih molitev tudi šest molitvenih ur za skupne molitvene ure. Zelo priročna knjiga stane samo Din 16.— z rdečo obrezo in Din 20.— z zlato obrezo.

Knjiga se naroča pri
Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Din 58.—, 68.—, 75.— obleke
Din 170.—, 220.—, 240.— plašči
Din 192.—, 255.—, 280.— kostumi
Din 65.—, 75.— krila
Din 33.—, 46.— bluže

nudi tovarna konfekcije 113

TRGOVSKI · DOM
Sternnecki
TOVARNA · PERILA · IN · OBLEK

Celje št. 24.

Zahtevajte takoj veliki ilustrirani cenik in vzorce, kateri se Vam pošljejo brezplačno.

Vsa konfekcija se izdelava v lastni tovarni.

Denar naložite najboljši in najvarnejši pri Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

r. z. z. n. z.

Ulica 10. oktobra

Najugodnejše obresti za vloge in posojila. Stanje hranilnih vlog nad 62.000.000 dinarjev.

Za varnost hranilnih vlog jamči nad 3.000 članov, večinoma trdnih kmetov in posestnikov, z vsem svojim premičnim in nepremičnim premoženjem kar znaša v vrednosti več sto milijonov dinarjev.

Denar lahko vlagate po položnici. Pišite po nje!

Zelo poceni na prodaj: 1 lokomobila cca 25 HP. 7 Atm., izborna ohranjena, 1 polnojarmanik, premer 65 cm, komplet, z vozičkom in rezervnimi žagami, 1 stol za brušenje, 2 cirkularni žagi, 3 vozički za plohe s tirom, 1 dvigalo z vrvo. Ponudbe na Podružnico Ljubljanske kreditne banke v Mariboru. 350

Kdor primerja kvaliteto in solidno domače delo, kupuje KARO čevlje 277 Maribor, Gosposka ulica 13.

Sprejme se starejša služkinja. Rojko, gostilna, Sv. Trojica v Slov. goricah. 400

Vabilo na redni občni zbor Hranilnice in posojilnice pri D. M. na Jezeru v Prevaljah, ki se bo vršil v nedeljo dne 29. aprila 1934, ob 3. uri popoldne v Farni vasi li. št. 15 s sledečim sporedom: 1. Čitanje revizijskega poročila. 2. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 3. Poročilo načelstva in rač. pregledovalca. 4. Odobritev rač. zaključka za leto 1933. 5. Slučajnosti. — Opomba: Ako bi ob določenem času ne bilo navzočih zadostno število zadrugnikov, se bo vršil pol ure pozneje občni zbor na istem mestu in z istim sporedom, ki je v smislu pravih sklepov brez ozira na število navzočih članov, — Načelstvo. 402

Za birmo!

Vam priporočamo lepo svilo od Din 10.— do Din 100.— meter v najlepših barvah. Izdelujemo tudi najlepše obleke za male in velike 393

Trgovski dom
Maribor, Aleksandrova c. 25

Javna zahvala.

Iz svoje volje se zavarovalnica »KARITAS«, Maribor, Orožnova ulica št. 8, iskreno zahvaljuje za izplačano celo zavarovano vsoto in zavarovalnico vsakomur kar najtopleje priporočam.

Rožengrund pri Sv. Anji v Slov. gor., dne 8. aprila 1934. 406

Kolerič Jože s. r.

Kupujte pri naših inserentih!

Zdravljenje kile

po naravnem orth. meh. potu brez operacije, brez bolečin, brez motenja poklica, samo z uporabo mojega avstrijskega in nemškega patenta je mogoče. Brezplačno neobvezno predvajanje v sledečih krajih: 398

Spielfeld-Strass: v hiši gostilna Kaschl in Spielfeld: četrtek 3. maja od 8. do 2. ure.

Radgona: v hiši hotela »Kaiser von Oesterreich«, petek 4. maja, od 8. do 2. ure.

Ena mi dnevno doposlanih zahval:

V moje veselje lahko potrdim, da je po uporabi Streifenederjevega patenta moja že več let stara kila popolnoma izginila. Noben na kili trpeči naj ne zamudi to idealno iznajdbo uporabiti. Učinek je naravno čudovit, ker sem že 65 let star. Uporaba ni povzročila nobenih težkoč ali delanezmožnosti. — Miha Majcenovič. — Pobrezje pri Mariboru. — Potrjeno od občinskega urada.

Dajte si doposlati mojo pojasnilno ilustrirano brošuro proti dopisovanju dvojne pisemske poštnine neobvezno in brezplačno Pozor pred ponaredbami!

F. G. Streifeneder Fürstfeldbruck bei München

Lepe obleke

za otroke:
od Din 60.— naprej
za moške:
od Din 140.— do 790.—

klobuki

za moške Din 39.—
48.— itd. 144

Velika izbira čevljev,
perila itd. itd. pri

Jakob Lah
Maribor, Gl. trg 2

Ustanovljena leta 1904.

Točna in solidna
postrežba.

Kilne pase

trebušne obveze proti
visečim trebuhom, po-
tujočim ledvicam in znižanju želodca. Gumi-
jeve nogavice in obveze za krčne žile. Umet-
ne noge in roke, korzete, bergle, podloge za
ploske noge, suspensorije in vse aparate proti
telesnim poškodbam izdeluje staroznana tvrdka
po zelo nizkih cenah.

Fr. Podgoršek-a nasl.

Fran Bela, bandažist, Maribor, Slovenska ul. 7
Pismena naročila se izvršujejo točno ter po-
šiljajo po povzetju. 345

Manufakturna trgovina
Mirko Feldin, Maribor
se je preselila na 379
Aleksandrovo cesto št. 13

Sadjarji! ZA BIRMO

Najvažnejše je škropljenje sadne-
ga drevja po cvetju.
Najboljše učinkuje proti škrlupu
in zavijaču

Nosprasen

Dobi se pri sledečih tvrdkah:
»Agako«, d. z. o. z. v Celju, droge-
rija Poberaj v Ptuj, Kemindu-
strija v Mariboru in Kmetijska
družba v Mariboru in v Celju.

Ranitve, rane, hraste

„FITONIN“ preprečuje in-
fekcije, ustavlja krvavitev,
obvaruje rano pred ušmra-
jenjem ter dobro in naglo
celi. Razni uradni preizkusi
potrjujejo, da se more „Fito-
nin“ uporabljati z vso si-
gurnostjo pri

vseh ranitvah, po-
škodbah, opeklinah,
hrastah, lišajih, tu-
rih, črnih prisadih,
ranah od ležanja,
zastarelih ranah
na nogah, skrofuloznih ra-
nah, odprtih ozeblinah in
odprtih hemeroidih.
Steklenica 20 Din v le-
karnah. Po poštnem
povzetju 2 steklenici
50 Din.

Poučno knjižico št. 18 pošlje brez-
plačno »Fitonin« dr. z o. z. Zagreb I-78.
323 Reg. pod Sp. br. 1281 od 28. VII. 1933.

Oglasujte v „Sl. gospodarju“!

vence, obleke in svilo poceni v
Trpinovem bazarju, Maribor. Vetrinjska 15.

Zopet volitve!

Kam gremo po spomladansko blago?
Odločitev je lahka!

Vsi v veletrgovino z manufakturnim blagom

Fran Dobovičnik, Celje
Gosposka ulica 15. 157

tam se prodaja vedno po najugodnejših cenah

fabriško platno ena širina že od Din 4.— nap.
fabriško platno dvoj. šir. že od Din 13.— nap.
belo platno ena širina že od Din 6.— nap.
oksford za delav. srajce že od Din 6.— nap.
svileni robci že od Din 20.— nap.
oksford srajce za delavce že od Din 20.— nap.
bele srajce z bel. svil. efekt. prs. Din 24.— nap.
moške gate iz molinosa že od Din 12.— nap.
sukno v raznih vzorcih 140 cm šir. že od Din 28.— nap.

Posebno velika izbira blaga za hirmance!

Zakaj je ravno pri tvrdki Dobovičnik, Celje,
tako poceni?

Ker se zadovolji z najmanjšim zaslužkom.

Ker nima velikih režijskih stroškov.

Ker se trgovina nahaja v lastni hiši in ne pla-
čuje najemnine.

Ker je trgovina v stranski Gosposki ulici, mo-
ra ceneje prodajati, da z nizko ceno stran-
ko privabi!

Ker ima lastno tovarno za odeje »Koutres«.

Ker ima lastno tovarno za izdelovanje perila.

Ker ima velik promet in vsled tega vedno
sveže blago.

Nizke cene! — Prosti ogled vseh zalog! —

Vljudna postrežba! — Vam jamči za dober
nakup veletrgovina

Fran Dobovičnik, Celje

V S A K PREVDAREN SLOVENSKI GOSPODAR

ZAVARUJE

SEBE, SVOJCE IN SVOJE IMETJE LE PRI

VZAJEMNI ZAVAROVALNICI V LJUBLJANI

PODRUŽNICA: CELJE palača Ljudske posojilnice.

GL. ZASTOPSTVO: MARIBOR Loška ulica 10

KRAJEVNI ZASTOPNIKI V VSAKI FARI!

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Centrala: Maribor

v lastni novi palači na oglu
Gospoke-Slovenske ulice.

Podružnica: Celje

nasproti pošte, prej Južnošta-
jerska hranilnica.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj
varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim
premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.